

**Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İlköğretim Anabilim Dalı**

**YAPILANDIRMACI YAKLAŞIM TEMELLİ,
BİLGİSAYAR TABANLI, SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM
MATERYALİNİN ETKİLİLİĞİ**

**Okay IŞLAK
Yüksek Lisans Tezi**

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Behsat SAVAŞ**

Burdur, 2011

**Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İlköğretim Anabilim Dalı**

**YAPILANDIRMACI YAKLAŞIM TEMELLİ,
BİLGİSAYAR TABANLI, SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM
MATERYALİNİN ETKİLİLİĞİ**

**Okay IŞLAK
Yüksek Lisans Tezi**

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Behsat SAVAŞ**

Burdur, 2011

**MAKÜ SOSYAL BİLİMLER
ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS JÜRİ ONAY FORMU

M.A.K.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 26/05/2011 tarih ve 2011/10 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından 21/09/2011 tarihinde tez savunma sınavı yapılan Okay IŞLAK' ın "Yapılandırmacı Yaklaşım Temelli, Bilgisayar Tabanlı Sosyal Bilimler Öğretim Materyalinin Etkililiği" konulu tez çalışması İlköğretim Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

ÜYE
(TEZ DANIŞMANI) : YRD. DOÇ. DR. BEHSAT SAVAŞ

ÜYE : YRD. DOÇ. DR. HARUN ŞAHİN

ÜYE : YRD. DOÇ. DR. NİHAT KARAER

ONAY

M.A.K.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 26/05/2011 tarih ve 2011/10 sayılı kararı.

İMZA/MÜHÜR

Bildirim Sayfası

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin 3 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

21/09/2011

Okay IŞLAK

ÖZET

Yapılandırmacı Yaklaşım Temelli, Bilgisayar Tabanlı Sosyal Bilgiler Öğretim Materyalinin Etkililiği **Okay IŞLAK**

Araştırmanın amacı, ilköğretim okulu 4. sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Hep Birlikte” ünitesi süresince, Yapılandırmacı Yaklaşım Temelli, Bilgisayar Tabanlı Sosyal Bilgiler Öğretim Materyalinin Etkililiğini test etmektir. Bu amaçla ünite boyunca deney grubunda araştırmacı tarafından hazırlanan Yapılandırmacı Yaklaşım Temelli, Bilgisayar Tabanlı Sosyal Bilgiler Öğretim Materyali; kontrol grubunda ise Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okullara gönderilen öğretmen kılavuz kitabındaki etkinlikler işe koşulmuştur.

Araştırma, 2009–2010 öğretim yılı ikinci döneminde Manisa ili Demirci ilçesi Fatih İlköğretim Okulu’na devam eden dördüncü sınıf öğrencilerinden 20’sinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada ön test-son test kontrol gruplu model kullanılmıştır. Araştırma bir deney ve bir kontrol grubu olmak üzere iki grup üzerinde gerçekleştirilmiştir. Eş olasılıkla atanan gruplardan biri kontrol grubu olarak belirlenmiştir.

Araştırmada veriler; başarı testi ile toplanmış ve analiz edilmiştir.

Deney grubu ile kontrol grubu arasındaki öğrenme düzeyi puanları karşılaştırılmıştır.

Çalışma sürecinde araştırmacı tarafından geliştirilen öğretim materyali işe koşulmuştur. Bu amaçla hazırlanan bilgisayar programı 4 haftalık öğretim süreci boyunca kullanılmıştır. Deneysel çalışma araştırmacı tarafından bilgisayar laboratuvarında gerçekleştirilmiştir. Kontrol grubuna hiçbir müdahale olmamıştır.

Araştırmada kullanılan istatistikler şunlardır:

1. Aritmetik Ortalama

2. Standart Sapma
3. Karışık Desenler için Varyans Analizi

Araştırma sonucunda; öğretim materyalinin uygulandığı deney grubu öğrencileri ile kontrol grubu öğrencilerinin puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: Yapılandırmacı Yaklaşım, Bilgisayar Destekli Öğretim, Sosyal Bilgiler Öğretimi

ABSTRACT

The Effectiveness of Constructivist Approach and Computer-Based Social Studies Teaching Material

Okay IŞLAK

The aim of this research is to test the effectiveness of constructivist approach and computer-based social sciences teaching material during the “All Together” Chapter in elementary fourth grade Social Sciences lesson. For this purpose, Constructivist Approach and Computer-Based Social Sciences Teaching Material which had been prepared by the researcher was applied to the experimental group; the activities in the Teacher Guide Book, sent to schools by the Ministry of Education, were applied to the control group during the chapters.

The research was conducted with 20 students who were fourth grade students at Fatih Elementary School in Demirci, a district of Manisa, during 2009-2010 academic year spring semester.

The pre test-post test control group model was used in the research. The experiment was conducted upon two groups, the experimental group and the control group. One of the randomly assigned groups was selected as the control group.

The data was gathered by success tests and was analyzed. In the analysis the differences in learning levels between experimental and control groups were calculated.

The teaching material prepared by the researcher was applied during the study. The computer program which had been prepared for this purpose was used during 4 weeks of teaching. The experimental study was conducted in computer laboratories by the researcher. No intervention was made to the control group.

The statistics used in the study are as follows:

1. Arithmetic Mean
2. Standard Deviation

3. Analysis of Variance for Mixed Designs

As the result of the study it was found that the change in success points of students in the experimental and control groups were significantly different.

Key Words: Constructivist Approach, Computer Based Teaching, Social Studies Teaching

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER DİZİNİ	viii
TABLolar DİZİNİ	xi
ŞEKİLLER DİZİNİ	xii
ÖNSÖZ	xiii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
Araştırmanın Önemi	6
Araştırmanın Amacı	6
Problem Cümlesi	7
Araştırmanın Sınırlılıkları	7
Tanımlar	7
BÖLÜM II	9
KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	9
Kuramsal Çerçeve	9
Yapılandırmacı Yaklaşım Nedir?.....	9
Yapılandırmacı Yaklaşım Türleri.....	11
Bilişsel Yapılandırmacılık.....	11
Sosyal Yapılandırmacılık.....	11
Radikal Yapılandırmacılık.....	11

Yapılandırmacı Yaklaşım Göre Sınıf Ortamı Ve Öğretmenin Rolü.....	11
Yapılandırmacı Yaklaşım Göre Öğrenen Özellikleri.....	15
Yapılandırmacı Yaklaşımda Öğrenme Materyalleri.....	16
Bilgisayar Destekli Öğretim.....	17
Bilgisayar Destekli Öğretimin Amaçları.....	19
Bilgisayar Destekli Öğretimin Yararları.....	22
Bilgisayar Destekli Öğretimin Sınırlılıkları.....	22
Bilgisayar Destekli Öğretim İçin Gerekli Öğeler.....	23
Bilgisayar Destekli Öğretimin Dünya'daki Gelişimi.....	23
Bilgisayar destekli öğretimin Türkiye'deki gelişimi.....	24
Sosyal Bilgiler Dersinin Önemi.....	26
Sosyal Bilgiler Ve Bilgisayar Destekli Sosyal Bilgiler Öğretimi.....	27
Teknoloji araçlarının sosyal bilgiler öğretimindeki yeri.....	30
İlgili Araştırmalar.....	32
Sosyal Bilgiler Dersinde Yapılandırmacı Yaklaşım ile İlgili Yapılan Araştırmalar.....	32
Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretim İle İlgili Yapılan Araştırmalar.....	33
BÖLÜM III	36
YÖNTEM	36
Araştırma Grubu.....	36
Veri Toplama Aracı	36
İşlem.....	39
Veri Analizi	40

BÖLÜM IV	41
BULGULAR VE YORUM	41
BÖLÜM V	44
SONUÇ VE ÖNERİLER	44
Sonuç	44
Öneriler	45
KAYNAKÇA	46
EKLER	56
Ek-1. Bilgisayar Programı Ekran Görüntüleri.....	57
Ek-2. Belirtke Tablosu.....	70
Ek-3. Ek-3. İlköğretim 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Program Kitabında “Hep Birlikte” Ünitesi İçin Önerilen Etkinlikler.....	71
Ek-4. Başarı Testi.....	72
ÖZGEÇMİŞ	76

TABLolar DİZİNİ

<u>Tablo</u>		<u>Sayfa</u>
1.	Başarı Testinin İlk Formunun Madde Güçlük ve Ayırtedicilik Katsayıları.....	37
2.	Deney Ve Kontrol Gruplarının Ön Test Ve Son Test Puanlarının Betimsel İstatistikleri Tablosu	41
3.	Deney ve Kontrol Gruplarının Ön Test ve Son Test Puanlarının Karışık Desenler İçin Varyans Analizi (ANOVA).....	41

ŞEKİLLER DİZİNİ

<u>Şekil</u>		<u>Sayfa</u>
1.	Geliştirilen Maddelerin Güçlük Ve Ayırt Edicilik İndeksleri Grafiği.....	38
2.	Nihai Formun Maddelerinin Güçlük Ve Ayırt Edicilik İndeksi	39
3.	Deney Ve Kontrol Gruplarının Ön Test Ve Son Test Puan Ortalamalarının Ön Testten Son Teste Olan Değişimleri İçin Grafik.....	42

ÖNSÖZ

“Yapılandırmacı Yaklaşım Temelli, Bilgisayar Tabanlı, Sosyal Bilgiler Öğretim Materyalinin Etkililiği” adlı yüksek lisans tezimin her oluşumunda maddi ve manevi katkıları olan;

Farklı düşünceleri, tarzı ve bakış açısıyla çalışmanın ortaya çıkmasında öncülük ve kaynaklık eden, sabırla çalışmaları izleyen, inceleyen ve yardımlarını esirgemeyen değerli danışmanım Yrd. Doç. Dr. Behsat SAVAŞ’a,

Yüksek lisans eğitimim boyunca yardımlarını hiç esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Nihat KARAER’e ve ailesine,

Çalışma azmini, beyefendiliğini, girişkenliğini, becerikliliğini, engin bilgisini ve yardımseverliğini örnek aldığım ve çalışmanın büyük kısmında bana yardım eden, yönlendiren ve çözümler üreten değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Murat AKYILDIZ’a,

Çalışmanın içeriğini inceleyerek gerekli dönütlerle beni yönlendiren Yrd. Doç. Dr. Okan Metin AŞCI’ya ve Yrd. Doç. Dr. Öykü ÖZÜ’ye,

Çalışma boyunca desteğini hiç esirgemeyen ev ve oda arkadaşım Arş. Gör. Ati MERÇ’e ve mesai arkadaşlarıma,

Yüksek Lisans eğitimim süresince derslerini aldığım değerli hocalarıma,

Çalışmama katkısı olan, isimlerini yazamadığım, haklarını ve emeklerini ödeyemeyeceğim tüm dostlarıma ve beni seven herkese,

Tüm yaşamım boyunca maddi, manevi yardımlarını ve dualarını esirgemeyen, haklarını ödeyemeyeceğim annem Hatice IŞLAK’a, babam Fahrettin IŞLAK’a kardeşim Oral IŞLAK’a ve eşim Hafize IŞLAK’a sonsuz teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Okay IŞLAK

Mayıs, 2011

BÖLÜM I

Giriş

Hızlı bir değişimin ve dönüşümün yaşandığı günümüzde toplumlar, sosyal, siyasal, kültürel, ekonomik vb. yönlerden çeşitli gelişmelere tanıklık etmektedirler. Şüphesiz, bu değişimden ve dönüşümden en çok etkilenen alanların başında eğitim gelmektedir. Genel olarak bireylerde istenilen yönde davranış değişikliği meydana getirme süreci olarak tanımlanan eğitim, hangi boyutuyla gerçekleştirilirse gerçekleştirilsin (formal ya da informal), insanlık tarihi kadar eski bir geçmişe sahiptir. İnsanlar bilginin üretilmesi, geliştirilmesi ve yarınlara aktarılması için yoğun çaba göstermişler ve hala da göstermektedirler. Bilginin üretilmesinde, dağıtılmasında ve öğretilmesinde uzun yıllar geçerliliğini koruyan geleneksel yaklaşım (Nesnelci Görüş) son yıllarda yerini değişen eğitim paradigmasıyla birlikte çağdaş yaklaşımlara bırakmaktadır. Bunlardan da en önemlisi bilginin öğrenci tarafından yapılandırıldığı yapılandırmacı (Yapıcı Görüş) yaklaşımıdır. Rousseau'nun "Emile" çalışması bugün ilerlemecilik olarak da bilinen yapılandırmacılığın temelini oluşturmaktadır (Terhart 2003; Good ve Brophy 2000; Selley 1999; Marlowe ve Page 1998; Crowther, 1997).

Yapılandırmacılığın eğitimdeki anlamını oluşturan, "Bilgi, dünyadaki etkinlik ya da işlemlerin ürünü olarak ortaya çıkar." yönündeki fikirler, 18. Yüzyıl felsefecilerinden Giambatista Vico'nun "İşlemler Kuramı"ndan türemiş ve daha sonra Piaget tarafından kullanılmıştır. Bunun yanında, John Dewey gibi felsefecilerin geliştirdiği birçok kavram ve görüş, bu kuramın etkisinde kalmıştır (Olssen, 1996; Von Glasersfeld, 1995).

Yapılandırmacı yaklaşım, bilginin ne olduğu ve bir şeyi bilmenin ne anlama geldiğine ilişkin olarak geleneksel yaklaşımdan oldukça farklı bir felsefi anlayışa sahiptir. Bu yaklaşım bilginin ya da anlamın dış dünyada bireyden bağımsız olarak var olmadığını ve edilgen olarak dışarıdan bireyin zihnine aktarılmadığını, tersine etkin biçimde birey tarafından zihinde yapılandırıldığını kabul etmektedir (Cunningham. 1991; Duffy ve Jonassen, 1991). Bir başka deyişle, bireyin çeşitli deneyimler yaşadığı gerçek bir dünya vardır, fakat bu dünyaya anlam veren bireydir. Anlam bireyden bağımsız olarak dış dünyada var olan bir şey değildir. Bu nedenle, geleneksel görüşün savlarının tersine, yapılandırmacı yaklaşıma göre bilgi ya da anlam bireysel olarak yapılandırılan bir şey olduğundan, dünyada hiçbir nesne, olay, olgu ya da kavrama ilişkin tek ve nesnel bir gerçeklikten söz edilemez. Gerçeklik, bir

dereceye kadar, birey onu ne olarak tasarlarsa ya da algılasa odur (Jonassen, 1990).

Bu bağlamda, yapılandırmacı yaklaşımın savunduğu biçimiyle, öğretim sırasında her öğrencinin kendi bilgisini, anlamını ya da yorumunu yapılandıracağı düşüncesi, öğretim sonunda her öğrencinin konu hakkında birbirinden kopuk bilgiler, anlamlar ya da yorumlar oluşturacağı biçiminde düşünülmemelidir. Ayrıca her öğrencinin öğrenme deneyimi sırasında bireysel olarak yapılandığı bilgi, anlam ya da yorum, öğrencilerin ön bilgi ve beceri yetersizlikleri, konuya bakışlarındaki yanlılıklar gibi nedenlerle eşit ölçüde geçerli olmayabilir. Yapılandırmacı yaklaşıma göre, öğrencinin öğrenme süreci sonunda zihninde bireysel olarak oluşturduğu bilgi, anlam ya da yorumlar üzerinde toplumsal olarak da uzlaşmış bilgi, anlam ya da yorumlar olmalıdır. Buradan da anlaşılacağı gibi yapılandırmacı yaklaşım, öğrenmenin bireysel olduğu kadar toplumsal bir etkinlik olduğunu kabul etmektedir (Deryakulu, 2001).

Yapılandırmacı öğretim uygulamaları tasarlanırken öğretmenlerin neyi, nasıl öğreteceklerinden çok, öğrencilerin hangi koşullarda daha iyi öğrenebilecekleri ön plana çıkmaktadır. Literatür incelendiğinde öğretim ve bilgi yapılandırma yapılandırmacılığın benimsendiği bir sınıfta yer alması beklenen iki temel etkinliktir. Yapılandırmacı yaklaşım, öğrencilerin bilgiyi yapılandırmasının (öğrenme) öğretimle kolaylaştırılabileceğini, fakat öğretimin doğrudan bir sonucu olamayacağını kabul eder. Bu nedenle, öğretim hem öğrencinin bilgiyi yapılandırma sürecinde gereksinim duyacağı bilgi kaynaklarını sağlamalı hem de öğrenciye bilgileri yapılandırmak ve bu bilgilerin geçerliliğini sınavabilmek için öğretmen ve öteki öğrencilerle karşılıklı işbirliği içinde çalışabileceği toplumsal bir alan sunmalıdır. Öğretmenler, sınıftaki öğrencilere bilgiyi yapılandırma sürecinde kullanabilecekleri zengin bilgi kaynaklarının yanı sıra, birey ya da grup olarak çalışabilecekleri öğrenme görevleri de sağlamalıdır (Akpınar, 1999).

Geleneksel yaklaşıma dayalı öğretim uygulamalarında öğrencilere bilgi aktarmada genellikle ikincil kaynaklar kullanılmaktadır. Öğretimde ikincil bilgi kaynaklarının kullanılması hem öğretmen, hem de öğrenciler açısından daha kolaydır. Bunun nedeni de bu kaynakların içerdiği bilgiler, kaynağı oluşturan kişi ya da kişilerce önceden işlenmiş, anlamlandırılmış ve yorumlanmıştır. Öğretmenlerden beklenen, kaynaktaki yer alan bilgileri öğrencilere iletmesi, öğrencilerden beklenen ise kaynağın içerdiği bilgileri kendilerine sunulduğu biçimiyle değiştirmeden öğrenmeleridir. Öğrencilerden bu bilgilerin geçerliliğini sınamaları ya da bu bilgileri kullanarak

kendilerine özgü bir anlam ya da yorum oluşturmaları beklenmemektedir.

Yapılandırmacı yaklaşıma dayalı öğretim uygulamalarında ise öğrencilerin daha çok birincil kaynaklardan öğrenmeleri desteklenmektedir. Çünkü yapılandırmacı anlayışta, öğrencilerin kendilerine sunulan bilgileri aktarıldığı biçimiyle ve yorumlamadan öğrenmeleri beklenmez. Bu nedenle, öğretimle sunulan bilgiler, öğrencilerin anlamlı hale getirme, derinlemesine işleme ve bireysel olarak yorumlamaları için sunulan birer uyarıcıdır. Belki de bu yüzden, birincil kaynaklardan öğrenmek öğrenciler için daha zordur. Çünkü öğrenciler birincil kaynaklardan edindikleri bilgileri hem kişisel mantıklarını kullanarak, hem de önceki bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirerek kendilerine özgü bir anlam ya da yorum oluştururlar. Sonra da, bu anlam ya da yorumun geçerliliğini sınıf içindeki etkinlikler sırasında toplumsal olarak sınarlar. Bu da öğrencilerin söz konusu süreçlerde yüksek düzeyde katılım ve zihinsel çaba göstermelerini gerektirmektedir. Başka bir açıdan, öğretimde yalnızca ikincil bilgi kaynağı olarak ders kitabı ya da öğretmene bağlı kalmak, çoğu zaman öğrencilerin içerikle ilgili yanlı ve yetersiz, yani yalnızca kaynağın sunduğuyla sınırlı bir anlayış geliştirmelerine neden olmaktadır. (Deryakulu, 2001).

Öğretimde klasik yöntemler ile istenilen kaliteye ve çağdaş hedeflere ulaşılmasının zor olduğunun anlaşılmasıyla birlikte yeni arayışlar içerisine girilmiştir. Bunun sonucunda yeni ihtiyaçlar doğmuş ve bu ihtiyaçlara cevap verecek yeni yöntemler araştırılmıştır. Buna göre öğretim programlarını günün teknolojik imkânları ile donatarak düzenleme ihtiyacı belirmiştir. Özellikle öğretim sürecinin tasarlanması sırasında teknolojiden (bilgisayar, slayt, video, vb.) yararlanılması ve son yıllarda artan bir ivmeyle önem kazanan programlı öğretim ve bunun paralelinde ortaya çıkan kişiye özel bilgisayar programları bulunmaktadır. Fakat bu programlar niceliksel ve niteliksel olarak istenen düzeyde eğitim-öğretim ortamına giremediği düşünülmektedir. Bunun niceliksel nedenleri arasında okulların fiziksel ve donanımsal eksiklikleri, öğretmenlerin bilgi iletişim teknolojilerini sınıf ortamında kullanabilme yetersizlikleri; niteliksel nedeni olarak da kullanılan programların yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak tasarlanmamış olması sayılabilir. Yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak hazırlanmamış bilgisayar programlarında sıklıkla ikincil bilgi kaynaklarının dijital ve çoklu ortama aktarılmasından daha öteye gitmediği görülmektedir. Bilgi iletişim teknolojilerinin yapılandırmacı anlayışta araç konumundan çıkıp amaç haline getirilmesi ve sıklıkla birincil bilgi kaynaklarının kullanılması sözü edilen anlayışın felsefesi ile bir bütünlük göstermektedir.

Bilgisayarlar; eğitim çağındaki insanların niteliğini olumlu yönde geliştirecek ve etkileyecek, öğrencilerin derslerde dikkatini arttıracak, daha verimli öğrenmeye yardımcı olacak, yaratıcılığı ve başarıyı yükselten ve dersleri ilginç hâle getiren araçlardır. Öğrenme-öğretme sürecinin geleneksel yöntemlere göre daha ileri seviyede olması, interaktif bir etkileşimle öğrenme sağlanması ve öğrenimi bireyselleştirmesi gibi birçok sebepten ötürü; öğrenme-öğretme süreçlerinde bilgisayarın kullanılması son yıllarda çok daha büyük önem kazanmıştır (Hançer, 2005).

Eğitim kurumlarında özel olarak bilgisayar kullanımının aşamaları ise şu şekilde sıralanabilir (Özden, 2003):

- 1950'li yıllarda bilgisayarlar büyük üniversitelerin yönetsel amaçlı kullanımları ile eğitim kurumlarına girmiştir.
- 1960'larda bilgisayar temelli öğretim programlarının geliştirilmesi çalışmaları başlatılmıştır. Bu projelerden birisi de PLATO'dur.
- 1970'li yıllarda daha fazla sayıda okul bilgisayarları idari amaçlı olarak kullanmaya başlamıştır.
- 1972 yılında TICCIT (Zaman Paylaşım ve Etkileşimli Bilgisayar Kontrollü Öğretici Televizyon) sistemi geliştirilmeye başlanmıştır.
- 1970lerden sonra internetin gelişimi ile kişisel bilgisayardan, ağ sistemlerine ve internete doğru bir yönelim başlamıştır.
- Türkiye'nin de 1993 yılında dâhil olduğu internet omurgası NFSNET ağ omurgasına ülkelerin hızla katılması ve çok hızlı artan ve bir teknoloji yarışının başlaması ile yeni bir döneme girilmiştir.

Türkiye'de ise teknoloji kullanımından 1970'lerde Beş Yıllık Kalkınma Planı ile yaygın eğitim için radyo ve televizyon kullanımından bahsedilmiş, ardından başka bir Beş Yıllık Kalkınma Planı ile açık yükseköğretim ve yaygın eğitim için ikinci kanal televizyonun açılmasına karar verilmiştir. 1995 yılından sonra ise yeni ileri teknoloji ürünü bilgisayarlar ve internetin kullanımının artması sonucu eğitim sisteminin içerisine de teknoloji hızla girmiştir. 1990'lı yılların sonunda ise MEB'in ortaya koyduğu MLO, ILSIS ve MEBSIS çalışmaları eğitimde teknoloji kullanımında idari süreçlerin yapısını değiştirmeye ve teknolojinin işlerliğinden ziyade sayısına odaklanmaya neden olmuştur (Aksoy, 2003). 2006-2010 yılları arasında Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan ve ilk çalışması 2010-2011 öğretim yılının

başında yapılan FATİH projesi ile 3 yıl içinde tüm ortaöğretim ve ilköğretim kurumlarının bilişim teknolojileri ve internet kullanımı ihtiyaçlarının tamamlanması hedeflenmektedir (MEB, 2010).

Bilgisayarlar geleneksel eğitim araç ve gereçlerinin yetersiz kaldığı pek çok konuda önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Klasik eğitim ortamında gerçekleştirilmesi zor veya olanaksız olan pek çok iş, bilgisayarlarla başarılabilmektedir. Bir eğitim aracı olarak bilgisayarlar, görsel-işitsel araçların pek çoğunun işlevini yerine getirmekte ve iletişimi etkinleştirerek bireysel öğrenmeyi daha kolay gerçekleştirmektedir (Aşkar, 1991). Bu bakımdan, bahsi geçen araçların özelliklerini bir arada sunabilecek her yeni uygulama ve yöntem gibi bilgisayar destekli öğretim yöntemleri de ilgiyle karşılanmış ve üzerine çalışmalar yapılmıştır.

Eğitim ortamına sağladığı katkılar bilimsel deneyler sonucunda sayısal veriler ile temsil edilmeye çalışılmıştır. Bilgisayar destekli öğretimin öğrenci başarısındaki etkisini araştırmak için yapılan çalışmalarda genellikle bilgisayar destekli öğretimin öğrenci başarısına olumlu etkide bulunduğu görülmektedir (Chang, 2002; Hacker ve Sova, 1998)

İlköğretimde verilecek Sosyal Bilgiler eğitiminin, temelde etkin ve üretken vatandaşlar yetiştirmeyi hedefleyecek biçimde düzenlenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda Sosyal Bilgiler dersinde kullanılacak öğretim yöntem ve teknikler büyük önem taşımaktadır.

İlköğretim 4. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde“Kendimi Tanıyorum, Geçmişimi Öğreniyorum, Yaşadığımız Yer, Üretimden Tüketime, İyi ki Var, Hep Birlikte, İnsanlar ve Yönetim, Uzaktaki Arkadaşlarım” üniteleri bulunmaktadır. Bu ünitelerden biri olan, aynı zamanda hazırlanan programın içeriğini oluşturan “Hep Birlikte” ünitesi ile birlikte öğrencilere ekonomi, devlet ve kültür gibi alanlardaki insan sistemleri ile ilgili anlayış kazandırılması hedeflenmektedir. Bunun sağlanabilmesi de büyük oranda yukarıda da belirtildiği gibi kullanılacak olan öğretim yöntem ve teknikleriyle mümkündür. Bu yöntemlerden biri de gelişen çağın beraberinde getirdiği bilgisayarlar ve bilgisayar programları ile gerçekleştirilebilen bilgisayar destekli öğretimdir.

Tasarlanan bilgisayar programı, öğrencilerin yaş grubu göz önünde bulundurularak uygun harf büyüklüğündeki yazılarla ve uygun resimlerle desteklenmiştir. Delphi 7 programlama dili kullanılarak hazırlanan bu program uzman bilgisayar programcıları tarafından üretilmiştir. İfadeler uzman pedagoğ incelemesi sonunda dilbilgisi uzmanı

tarafından incelenerek anlatım ve imla hataları düzeltildikten sonra programa eklenmiştir.

Araştırmanın Önemi

Eğitimde öğretmen merkezli (geleneksel) öğretim yönteminin yeterince etkili olmadığı görülmektedir. Öğretmenin bilgi aktarıcı olma özelliğinden kurtarılması çağdaş eğitimin hedeflerine ulaşması açısından önemlidir. “Günümüz eğitiminde, eğitimcinin tanımı, bir konuda bilgi sahibi olan değil, bu bilgilere nerden ve nasıl ulaşılacağını bilen ve bu konuda öğrencilere rehberlik edebilen bir yapıya sahip olan kişi” şeklindedir (Söylemez, 2008).

Öğretmenin öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde bir rehber konumunda olması öğrencinin eğitimin merkezine alınmasını ve öğrenen odaklı bir yapının oluşmasını sağlamaktadır. Öğrencilerin derse aktif katılımını sağlamak amacıyla drama, öykü, proje, etkinlikler ve teknoloji kullanımı başvurulan yöntem ve tekniklerden bazılarıdır.

Günümüzde gerek okullarda gerekse evlerde bilgisayar yaygın olarak kullanılmaktadır. Bilgisayara ulaşma ve kullanma becerisi birçok öğrencide ilköğretim 4. sınıfa gelene kadar okur-yazarlık düzeyinde geliştiği bilinmektedir. Yapılandırmacı yaklaşımın bireyi temele alması, bireyin hazırbulunuşluğundan yola çıkarak öğretim sürecinin bireyselleştirilmesine fırsat vermesi bu yaklaşımın üstünlüğü olarak düşünülebilir. Bilgisayar destekli öğretim her öğrenciye kendi hızında öğrenme imkânı sağlaması, tam öğrenmeyi gerçekleştirmesini sağlamasıyla son bulur. Eğitim teknolojisinin temel işlevlerinden biri, etkili ve verimli öğrenme-öğretme süreçlerinin tasarlanmasıdır (Alkan, 1984). Sosyal bilgiler dersi için hazırlanan bu programın akademik başarıya olumlu yönde etki etmesi halinde, dersin doğası gereği sıklıkla kullanılan düz anlatım yönteminin kullanımını azaltarak, öğrencilerin yaparak-yaşayarak öğrenmelerine daha fazla katkı sağlayacağı düşünüldüğünden dolayı çalışma büyük bir önem arz etmektedir. Araştırmada, Milli Eğitim Bakanlığı'nın eğitim programlarında sıklıkla vurguladığı yapılandırmacılık ve teknoloji kullanımı bu çalışmayla birlikte gerçekleştirilmiş olacaktır. Ayrıca alana ait literatüre katkı sağlaması açısından da önemli bir çalışma olacaktır.

Araştırmanın Amacı

İlköğretim 4. sınıf Sosyal Bilgiler dersi için tasarlanan bilgisayar programı yukarıda değinilen sınırlılıkları ortadan kaldırmaya ve özellikle içeriğin öğrencilere aktarılması aşamasında öğrencilerin sürece etkin olarak katılımını sağlamayı amaçlamaktadır.

Tasarlanan bu programla birincil bilgi kaynaklarının kullanılması aşamasında öğrenciler ünitenin kazanımları doğrultusunda hazırlanan diyaloglara kendi kişisel deneyim ve bakış açılarını yansıtmaya şansı bulacaklar ve bu yolla oluşturulmaya çalışılan bilgiye kendileri anlam yükleyeceklerdir. Ayrıca program dâhilinde düşünülen sınıf dışı etkinlikleri kapsayacak olan çalışmalarda kendilerine verilen çalışma yaprakları aracılığıyla öğrenciler öğrenecekleri konuya ilişkin bilgileri yakın çevresine danışarak birincil bilgi kaynaklarını kullanmalarını sağlayacaktır.

Bu çalışma ile birlikte yapılandırmacı yaklaşıma dayandırılarak bilgisayar ortamında hazırlanan Sosyal Bilgiler öğretim materyalinin öğrencilerin akademik başarısına etkisi test edilecektir.

Problem Cümlesi

Sosyal bilgiler dersinde yapılandırmacı yaklaşım temelli, bilgisayar tabanlı öğretim materyalinin; öğrencilerin akademik başarısına etkisi var mıdır?

Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Test, 4. Sınıf sosyal bilgiler dersi “Hep Birlikte” ünitesi kazanımları ile sınırlıdır.
2. Araştırmanın uygulandığı çalışma grubu; 2009 – 2010 öğretim yılında Manisa ili Demirci ilçesi Fatih İlköğretim Okulunun 4. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.

Tanımlar

Yapılandırmacı Yaklaşım: Öğrencilerin bilgiyi nasıl öğrendiklerine ilişkin bir kuram olarak gelişmeye başlayan yapılandırmacılık, zamanla öğrencilerin bilgiyi nasıl yapılandırdıklarına ilişkin bir yaklaşım halini almıştır. Yapılandırmacılıkta, bilginin tekrarı değil, bilginin transferi ve yeniden yapılandırılması söz konusudur (Perkins,1999).

Bilgisayar Destekli Öğretim: Öğretim sürecinde öğrencilerin bilgisayarda programlanan dersler ile etkileşimde bulunduğu, öğretmenin rehber, bilgisayarın ise ortam rolünü üstlendiği öğretim yöntemidir (Somuncuoğlu, 1997).

Sosyal Bilgiler: Bireyin toplumsal varoluşunu gerçekleştirebilmesine yardımcı olması amacıyla; tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimleri ve vatandaşlık bilgisi konularını yansıtan; insanın sosyal ve fizikî çevresiyle etkileşiminin geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında incelendiği; toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulmuş bir ilköğretim dersi olarak tanımlanmıştır (MEB, 2005).

Yapılandırılmış Grid: Öğrencilerin, her yeni konuyu daha önceki bilgileriyle ilişkilendirmesini ve bu şekilde düşünmesine teşvik eden, öğrencilerin bilişsel yapısına ışık tutan, anlamlı öğrenmeyi ölçmeye yönelik bir tekniktir.

Tanılayıcı Dallonmuş Ağaç: Öğrencilerin neyi öğrenip neyi öğrenemediklerini belirlemek için kullanılan ölçme değerlendirme araçlarından biridir. Tanılayıcı Dallonmuş Ağaç, genelden özele sıralanacak biçimde doğru ve yanlış ifadeler seçilerek öğrenciden doğru seçim yapmasının istendiği bir tekniktir. (TTK, 2007).

BÖLÜM II

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, araştırmanın kuramsal açıklamalarına daha sonra bu araştırmanın konusuyla ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

Kuramsal Çerçeve

Yapılandırmacı Yaklaşım Nedir?

Yapılandırmacı yaklaşım, eğitim sistemimizde hızla giren ve ilerleyen bir akım olduğu halde yeni ortaya çıkmış bir yaklaşım değildir. Yapılandırmacılığın temelleri felsefe ve psikolojiye dayandırılmaktadır (Fosnot, 1992 akt. Demirel ve Erdem, 2002). Yapılandırmacılık, İngilizce “constructivism” sözcüğüne karşılık gelmektedir (Demirel, 2001). “Öğretmen ve öğrenenler, karşılıklı konuşup sorular sorarak ruhlarında gizli bulunan bilgiyi yorumlamalı ve oluşturmalıdır.” fikrini savunan Socrates ilk büyük yapılandırmacı olarak kabul edilmiştir. Bundan dolayı eğitimciler, felsefeciler ve psikologlar, bilginin bireyin zihninde nasıl yapılandığıyla ilgilenmişler ve bireyin doğa ve toplumla olan ilişkisinin bu yapılanmaya etkisini incelemişlerdir. Bu bağlamda yapılandırmacılığın temel dayanağını bilginin doğası ve dolayısıyla öğrenme oluşturmuştur (Brooks ve Brooks, 1993 akt. Demirel ve Erdem, 2002).

Oluşturmacı ya da bütünleştirici yaklaşım olarak da anılan yapılandırmacı yaklaşım, öğrenmede ön bilgilerin etkili olduğu düşüncesini savunan Ausubel’in düşüncelerine, James ve Dewey gibi Amerikan pragmatistlere, Kant felsefesine ve Giambattista Vico’nun düşüncelerine dayanmaktadır (Tezci ve Dikici, 2003; Bodur, 2006). Yapılandırmacılık, Bruner’in keşfederek öğrenme görüşüne, Vygotsky’nin sosyal öğrenme görüşüne ve Piaget’in bilişsel gelişim teorilerine dayanmaktadır (Herman, 1995). Yapılandırmacı yaklaşımda bireyin psikolojik durumu, ön bilgileri ve bireyi etkileyen sosyal çevre bilgiyi yapılandırmada önemli rol oynar. Bundan dolayı yapılandırmacılık incelenirken bahsedilen etkenlere dikkat etmek gerekir.

Yapılandırmacılık birçok kişi tarafından tanımlanmaya çalışılmıştır. Ulaşılan literatür incelendiğinde de bu tanımlamalarda birçok yazarın aynı görüşleri paylaştığı dikkat çekmiştir.

Yapılandırmacı yaklaşım, bilgi ve öğrenmeyi konu edinen ve derinlemesine inceleyen bir kuramdır. “Bilme nedir?” ve “Birey nasıl öğrenir?” sorularına cevap verir. Yapılandırmacı yaklaşım bilgiyi içsel ve gelişimsel olarak yapılandıran, nesnellikten uzak, sosyal ve kültürel öğelerden etkilenen bir kuram olarak tanımlanır.

Yapılandırmacılığın temelleri antropoloji, felsefe ve psikoloji bilimlerine dayandırılmıştır (Fosnot, 1996).

Yapılandırmacı yaklaşım, bilginin nasıl oluşturulması gerektiğini anlama yoludur. Yapılandırmacı yaklaşım dünyayı anlayabilmemiz ve inceleyebilmemiz için bize ışık tutar. Bununla birlikte yapılandırmacı yaklaşım öğrenme ve öğretim ile ilgili olayları kavramada önemli rol oynar (MacKinnon ve Scarff-Seatter, 1997).

Öğrenenin bilgiye kendisinin ulaşmasını gerektiğini savunan yapılandırmacı yaklaşım, eğitimde, öğrenenlerin daha çok düşünmeyi, anlamayı, kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu almayı ve davranışlarını kontrol etmeyi öğrenmelerini vurgularken, öğrenenlere temel bilgi ve becerileri kazandırmayı da inkâr etmez. Bundan dolayı yapılandırmacı yaklaşımın temelinde, bilginin doğası gereği, başka bireylerin bilgilerini olduğu gibi öğrenenlere aktarmak yerine, öğrenenlerin kendi bilgilerini kendilerinin yapılandırması gerektiği yatmaktadır (Saban, 2006).

Yapılandırmacılığın temel dayanağını bilginin doğası ve öğrenme olmuştur. Yapılandırmacılık, öğretimle ilgili bir kuram değil, bilgi ve öğrenme ile ilgili bir kuramdır. Bilgiyi temelden kurma bu yaklaşımın dayanağıdır. Yapılandırmacılık, bireylerin bilgiyi nasıl öğrendiklerine ilişkin bir kuram olarak gelişmeye başlamıştır. Ama sonradan öğrenenlerin bilgiyi nasıl yapılandırdıklarına ilişkin bir yaklaşım halini almıştır (Demirel, 2000).

Bir müfredata bağımlı olarak öğretmen merkezli anlayış içinde kalıplaşmış bilgiyi vermeyi amaç edinen geleneksel yaklaşımın aksine yapılandırmacı yaklaşımda öğrenci dış uyarıcıların pasif bir alıcısı olarak görülmemektedir.

Geleneksel sınıf ortamlarında öğrenmenin gerçekleşmesi, ezbere bilgilerin tekrarıyla gerçekleşir. Buna karşın yapılandırmacı yaklaşımda, öğrenenin bilgiyi yeniden yapılandırması söz konusudur. Başka bir söylemle öğrenilmiş bilgiyi, farklı bir duruma çevirebilme ve uygulama yapabilmek önemlidir. Bu sebeplerden dolayı yapılandırmacı yaklaşım son yıllarda ilgi görmeye başlamıştır (Demirel, 2002).

Öğrenenin geliştirdiği bilişsel organizasyonun, kendi ile ilgili nesnelere ve olaylarla karşılaştığında onlarla etkileşimiyle bilginin yapılandırılması sağlanmaktadır. Öğrenenler, kendi meraklarını uyandıran ve bireysel ilgilerini; soru sorarak, araştırarak ve keşfederek kendi kendilerini motive eden kişilerdir. Bu yöntemle nesnellik terk edilmekte ve bilginin keşfedilmek yerine yorumlandığı, ortaya çıkarılmak yerine oluşturulduğu özneliği savunulmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 1993).

Yapılandırmacı yaklaşıma göre, öğrenen zihninde bilgileri ve yapıları yeniden yapılandırılır. Yapılandırmacı yaklaşım, inançların ve deneyimlerin, öğrenenin olay ve nesnelere yapılandırmasını etkilediğini öne sürer. Hiçbir dünya algısı bir diğerinden daha gerçek değildir ve bireylerin kişisel dünyaları zihinleri tarafından yapılandırılır. Öğrenilecek olan bilgiler öğrenenin zihin süzgecinden geçer. Bütün bireylerin dış dünya algısı ve bilgisi birbirinden oldukça farklıdır (Jonassen, 1995).

Yapılandırmacı Yaklaşım Türleri

Yapılandırmacı yaklaşım, bilişsel yapılandırmacılık, sosyal yapılandırmacılık ve radikal yapılandırmacılık isimleri altında üç temel görüş çevresinde bilginin nasıl oluştuğunu inceler.

Bilişsel yapılandırmacılık

Öğrenmenin nasıl meydana geldiğini Piaget'in bilişsel gelişim teorisini kullanarak açıklayan kuramdır. Yani, bilginin çevresiyle etkileşimi sonucunda, özümleme, uyma ve dengeleme süreçlerinden sonra öğrenmenin gerçekleştiğini savunur (Özden, 2003).

Sosyal yapılandırmacılık

Bilişsel yapılandırmacılıkla benzerlik gösteren sosyal yapılandırmacılık, öğrenmenin gerçekleşmesinde bireyin bilişsel süreçlerinin yanında dil gelişimi ve sosyal etkileşiminin de etkili olduğunu savunur (Özden, 2003).

Radikal yapılandırmacılık

Öncüsü Von Glasersfeld olarak kabul edilen radikal yapılandırmacılık, bilginin pasif bir şekilde değil de, öğrenenin aktif olduğu bir ortamda gerçekleştiğini öne sürer. Bireyin bilgiyi oluşturma sürecinde çevresiyle olan sosyal etkileşimin önemli olduğunu ifade eden radikal yapılandırmacılığın sosyal yapılandırmacılık ile arasındaki farkın çalışma alanları olduğu belirtilmiştir. Radikal yapılandırmacılık öğrenmede, bireyin algılaması üzerine odaklanırken, sosyal yapılandırmacılık dil ve toplumun etkisi üzerine odaklandığı belirtilmiştir (Demirci, 2003).

Yapılandırmacı Yaklaşıma Göre Sınıf Ortamı ve Öğretmenin Rolü

Toplum ve bireylerin gereksinimlerini karşılayabilmek için aracı durumda olanlar öğretmenlerdir. Bu yüzden öğretmenlerin, öğrencilerin keşfetme yeteneğini uyandırmak ve topluma sürekli yetişmiş insan gücü kazandırmak için gelişen teknolojiyi takip etmeleri gerekmektedir. Öğretmenler öğrencilerin hedeflerine

ulaşmaları için yol gösterici olmalıdırlar. Bir öğretmen öğrencinin içinde var olan potansiyeli dışarı çıkarmalı ve bunu yaparken de öğrencinin kendini tanımasına fırsat vermeli, yeteneklerini en iyi şekilde kullanabilmesi için teşvik etmelidir.

Yapılandırıcı okul öğrenenlerin okuludur denebilir. Yapılandırıcı öğretmen için ise “bilgiyi aktaran” anlayışına son vererek “öğrenme yaşantılarını sağlayan” ve “öğrenenleriyle birlikte öğrenen” olarak nitelendirmek doğru olacaktır. Öğretmen kendi alanında uzmandır ve öğrenenlerle karşılıklı iletişim kurarak önemli rol oynar (Selley,1992; akt. Erdem, 2001). Yapılandırıcı yaklaşımda geleneksel anlayışta olduğu üzere öğretmen otorite değildir. Öğrencilere zorlandıklarında yardım eder, onlara rehberlik eder ve tüm etkinliklerde organizasyon görevini üstlenir.

Yapılandırıcı eğitimde öğretmen, koordinasyondan sorumlu ve kolaylaştırıcı yönlerinin yanı sıra kaynak danışmanıdır. Yapılandırıcı kuram bizlere sınıf içinde öğretmenin görevi konusunda farklı bir bakış sunar (Özden, 2003). Öğrenciler için öğretmen; onları teşvik edici, cesaretlendirici, onların mevcut bilgilerini sorgulamalarını sağlayan, bu sorgular ışığında yeni bilgiler yaratmalarını sağlayan, kendi düşünce sistemlerini geliştirmelerine imkân veren olmalıdır (Demirci, 2003).

Yapılandırıcı öğretmen, programda var olan hedefleri kazandırma dışında öğrencilere, günlük hayatta karşılaşılabilecekleri zorlukları, karmaşayı ve problemleri yaşatmalıdır. Böylece öğrenciler günlük hayatı tanır, öğrenir ve geleceğe hazırlanır.

Yapılandırıcı ortamda öğretmen, öğrencilerin içinden çalışma grupları oluşturup, gurubu oluşturan üyelere sorumluluklarını anlatıp işbirliğine dayalı öğrenmenin gerçekleşmesini sağlamalıdır. Öğretmen gruplar arasında dolaşır, yardım ihtiyacında olanlara yardım eder ve grubun bir üyesiymiş gibi etkinliklere katılarak öğrenimi kolaylaştırır (Yaşar, 1998).

Bu sorumluluklara yardımcı olacak öğretmen özelliklerini Brooks ve Brooks (1993,1999) aşağıdaki maddelerde belirtmiştir (akt. Erdem, 2001:82-83).

- Öğrencilerin katılımlarını teşvik eder. Öğretmenler öğrenme-öğretme süresi açısından düzenleyici unsur olurlarken; bu süreçte öğrencilerin fikirlerine değer verir, ilgili soru ve fikirlerinden faydalanırlar.
- Öğrenenleri kendi aralarında ve kendisiyle iletişim kurmaları için cesaretlendirir. Öğrenenlerin yaşı ne olursa olsun onlar kendi dünya görüşlerini yapılandıran deneyimleriyle gelir ve bu deneyimleri sınıftaki diğer arkadaşlarıyla paylaşırlar. Öğretmen öğrenenlerin neyi ne kadar bildiklerini tartışarak fikirleri karşılaştırma olanağı verir.

- Öğrenenleri grup etkinlikleri içinde görev üstlenmelerini sağlayarak işbirliği ve paylaşım içinde çalışmalarını konusunda teşvik edici rol oynar. Kendisinde bu grup içinde var olduğunu göstererek yardıma ihtiyaç duyanların öğrenmelerini sağlar.
- Sınıf içinde sınıflandırma, çözümlenme, tahmin etme, yorum yapma ve yaratıcı olma gibi bazı bilişsel terminoloji kullanılmaktadır. Öğrenenlerin yepyeni bilgilerle fikirlerini tekrar değerlendirmeye, bireysel çözümlenmelere ve fikirlerini güçlendiren kanıtlar bulmaya teşvik eder. Bilgilerin önemli ya da önemsiz olarak ayırt edilebilmesine yardım etmesi açısından öğrendiklerini kendi cümleleri ile anlatmaları istenir.
- Günlük yaşamda karşılarına çıkabilecek sorunlara çözüm bulurken bilginin araştırılması görevini öğrenenlere verir. Etkileşimli fiziksel materyaller ile ham ve birincil kaynakları kullanır. Öğrenenleri farklı kaynaklardan da araştırmaya teşvik eder.
- Öğretmen, öğrenenlerin eğitim programları ışığında öğrenmeleri gerektiğini bilmektedir. Öğrenenler, öğrendikleri ile günlük yaşam arasında somut bağlar gördüklerinde öğrenmeye olan ilgileri oldukça artar.
- Sarmal öğrenme modelini sıklıkla kullanır ve öğrenenlerin merakını giderir. Bu model ise 3 aşamadan oluşur. İlk aşama seçilen başlık ile ilgili öğrenenlerin soru sormaları ve bununla ilgili ilk hipotezlerini oluşturmaları istenir. İkinci aşama öğrenenlerin sormuş oldukları sorular cevaplanır ve yeni kavramlara açıklık getirilir. Son aşamada uygulama kısmına geçilir ve bununla birlikte öğrenme sarmalı tamamlanmış olur. Öğrenenler kavramlar hakkında yeni bakış açıları kazanır ve yeni sorulara yönelir.
- Soru sorulur ve öğrenenlerden yanıt almak için zaman tanınır. Ayrıca konu hakkında öğrenenlerin birbirlerine soru sormalarına olanak tanınır.
- Bir kavram hakkında kendi anlamlarını öğrenenlerle paylaşmadan önce, öğrenenlerin bu kavram hakkında ne gibi bir fikir çıkardıklarını ve ön bilgilerini araştırır.
- Dersleri büyük düşünceler üstüne kurar. Amacı öğrenenlerin önce bütünü görmesi daha sonra bütünü oluşturan parçaları anlamlandırmasıdır. Öğrenmeye dair planı konuyla ilgili bilgileri, gerçekleri ve becerileri merkeze yerleştirmektir. Öğrenenlerin

öğrenmeleri hakkında değerlendirmeyi ayrı bir olay değil, günlük sınıf çalışmalarlarıyla alakalı gerçekleştirir. Öğrenenler öğrendiklerini her gün çeşitli biçimlerle gösterirler.

Öğretmenin tüm bunları gerçekleştirmesi için gerekli süreç zaman, sabır ve mücadele gerektirir. Öğretmen öğrenenlerin öğrenme güçlüklerine yanıt bulmaları amacıyla ve önceki yaşantıları ile yeni öğrendikleri arasında bağlantı kurabilmeleri amacıyla farklı sorunlara neden olacak farklı bilgi türlerini kullanır.

Öğretmen bireysel farklılıklara önem verendir. Her bireyin farklı inancı, tutumu, öğrenme düzeyi olabileceğini göz önünde bulundurarak öğrenme etkinliklerini düzenler. Bütün bu etkinliklerin düzenlenip uygulanması sürecinde rehber rolü oynar. Öğrenene yol gösterici olur. Yani “yapılandırmacı öğretmen kuzey yıldızına benzetilebilir. Nereye gideceğimizi söylemez ama yolumuzu bulmamıza yardımcı olur” (Brooks ve Brooks, 1999). Öğretmen, öğrenenin derse istekle katılması ve motive olması için önerilerde bulunur. Öğrenenleri bağımsız fikirler üretmeye cesaretlendirir ve onlara bu konuda bilişsel destek verir (Erdem, 2001). Öğrenen bir hata yaptığında ona direkt hata yaptığını söylemek yerine hatanın kaynağını bulması için yol gösterir.

Yapılandırmacılıkta yapılmayan görevler için ceza yoktur. Öğrenenin kendi öğrenmesinden sorumlu olduğu anlatılır ve derste aktif olması için teşvik edilir. Öğrenenlerin özgüven sahibi olmaları konusunda cesaret verilir ve etkinliklerden hoşlanmaları sağlanır.

Yapılandırmacı öğrenmede öğrenenlerin aktif ve girişken olması beklenir. Bu nedenle eğitim için ortam düzenlenirken, çok amaçlı, hareket özgürlüğü olan yapılanmalara gidilmelidir. Bu ortamlar her etkinlik için nasıl bir düzenlenmeye gidilmesi gerektiğini açıklayarak öğretmene yardımcı olur. İlkesi ise programların başarılı olması için ideal ortamlar, bu ortamlar yoksa seçenekli düzenlemelere gidilmelidir. Ayrıca bu etkinlikler için okul ve sınıf ortamı çeşitlendirilmelidir. Bu düzenlemeler, öğrencilerin kendilerini geliştirmede katkıda bulunacaktır (Şimşek, 2004).

Yapılandırmacı sınıf ortamında öğrenciler kendilerini güvende ve huzurlu hissetmelidirler ve bu da sağlanmıştır. Bu şekilde öğrenciler için öğrenme süreci rahat işler ve yaratıcılıkları tam olarak ortaya çıkar (Brooks ve Brooks, 1993; akt. Deryakulu, 2001).

Yapılandırmacı Yaklaşımına Göre Öğrenen Özellikleri

Öğrenenler bilgiyi ve gerçeği kendi bakış açılarına uygun ve deneyimleri ışığında yapılandırır. Problemi çözerken oldukça yüksek düşünme becerilerini kullanırlar. Öğrenenler geleneksel yaklaşımla değil düşünerek ve anlamlandırarak bilgiye ulaşırlar. Öğrenenler bazen yalnızca öğrenen bazense kendilerini bilginin uzmanı olarak görürler. Yapılandırmacı öğrenme süreci öğrenen için kendi yetenekleri inançları ve tecrübeleri etkisinde kalarak bir karar verme sürecidir. Kişi öğrenme süreci boyunca etkin, seçici ve yapıcıdır (Ülgen, 1994).

Geleneksel yöntemle yapılandırmacılık arasındaki farka gelince; yapılandırmacı öğrenenler edilgen değil etkin olurlar. Yeni yollar öğrenir uygulamada her fırsatı değerlendirirler. Grup içinde ellerinden gelen her şeyi etkili biçimde yerine getirir, her türlü eleştiriye açık olurlar (Yaşar, 1998).

Öğrenen çalışma arkadaşlarının öğrenmesinden de kendini sorumlu hissettiği için, grup içinde etkinliklerde grup çalışmasının önemini bilincindedir. Çalışmalar sırasında her türlü değerlendirme yapılır olaya çoklu bakış açısı kazandırılmış olur. Bu etkinlikler sırasında bazı üyeler çoklu çalışmaktan zevk alırken bazıları bireysel olarak çalışmaktan zevk alabilir. Bireylerin önceki yaşantıları, öğrenme farklılıkları ve kişilik özellikleri öğrenme sürecini etkileyeceğinden buna uygun etkinlik planları yapılmalıdır.

Yapılandırmacı öğrenen, zorluklara dirençli, meraklı, keşifçi, girişimci ve sabırlı olmalıdır. Bu süreçte sürekli merak eden ve yeni keşifler yapabilir. Bilgiyi özgürce ve derinlemesine araştırmak için inceler, analiz eder, problem çözer, eleştireldir, soru sorar, karşılaştırma yapar, tartışır, yorumlar ve nedenleri hakkında savunma yapar. Öğrenenlerde öğretmenler gibi sabırlı, inatçı ve mücadelecidir.

Yapılandırmacılığın öğrenenler açısından yararları:

1. Karar alma ve programlı hareket etme yeteneğini artırır.
2. Aktif hale gelmelerini sağlar.
3. Günlük hayatı ve günlük hayatta karşılarına çıkabilecek sorunları tanıtır.
4. Motivasyon sağlar.
5. Kendi özelliklerini keşfetmede yardımcı olur.
6. Konu alanında geleneksel sınıflarla karşılaştırılırsa başarı çok daha yüksektir.

Yapılandırmacı sınıfın amacına ulaşması açısından öğrenenin öğretmen kadar önemli rolü vardır. Öğrenenler, geçmiş yaşantıları ile dünya etkileşimleri arasındaki

bağlantıdan hareketle yorumlar yaparlar ve kendi anlamlarını yaratırlar (Web 1).

Yapılandırmacı Yaklaşımda Öğrenme Materyalleri

Yapılandırmacılık, öğrenenlerin bilgilerini kalıcı ve anlamlı olarak yapılandırmaları için gerekli olanağı sağlayan teknolojileri kullanır. Öğrenme materyalleri ile çalışma koşulunu gerektirir, amaca hizmet ederek aynı zamanda eğitici ve gerçekçi olmalıdır. Teknolojinin gün geçtikçe geliştiği günümüz koşullarında, öğrenenlere teknolojik araçlara kolaylıkla ulaşmaları ve kullanmalarını sağlayarak geleceğe hazırlanmalıdır.

Öğrenenin bilgiyi yapılandırmasını destekleyecek ortamı sağlayacak olan yapılandırmacı ortamlardır. Nesnelcilikte teknolojik ortamlar bilgi aktarma görevi üstlenir. Ancak yapılandırmacılıkta amaç öğrenmeyi desteklemek ve kolay hale getirmektir. Bilgi aktarma işlemini üstleniyorsa dolu teknoloji, bilgi içeren ancak aynen aktarmak yerine kendi bilgileri ve anlamlarını oluşturmada yardımcı işlevi olan teknolojiye ise boş teknoloji denir (Alkan ve diğ.,1995).

Öğrencinin bilgiye ulaşması onu kullanması ve yeniden yaratması, eğitim ortamının tasarlanmasında etkileşimli teknolojiler kullanılır. Bu yaklaşımın amacı öğrencilerde yaratıcı yeteneğin gelişmesini sağlamaktır (Tezci, 2002).

Yapılandırmacı öğrenmede teknolojiye bakış açısı öğrencinin içerikle etkileşim halinde olduğu öğrenme ortamı şeklinde bakılır. Herhangi bir eğitim teknolojisi, yardımcı araç değil başlı başına bilgi kaynağıdır. Bu bilgi kaynağı öğretmenin önemsiz hale gelmesi demek değil ancak işlev farklılıkları kazanması demektir. Özellikle bilgisayara dayalı teknolojilerin okullarda yaygın hale gelmesi, öğrencilerin bilgi türü ve miktarında artışa neden olmuştur. Buna neden olarak çağdaş bilgi teknolojilerinin, esnek bireysel farklılıklara duyarlı, çok ortamlı öğrenme şekillerini kolayca sağlayabilmesidir (Şimşek, 2004). Öğrenenler için modern çağın teknolojisinden yararlanmaları, bunlardan haberdar olmaları, bilgi kaynaklarına ulaşmalarını sağlamakta çok önemli rol oynar.

Yapılandırmacı eğitim programından etkin ve olumlu sonuç almak için öğrenme kaynaklarını çeşitlendirme yoluna başvurulmalıdır. Gerçek nesnelere, modeller, maketler, deney aletleri, haritalar, kitaplar, dergiler, afişler, canlı kaynaklar, slaytlar, eğitici filmler, videolar, radyo ve tv yayınları üç boyutlu gösterimler vb. bunlar çeşitlendirmeye örnek verilebileceklerden bazılarıdır (Şimşek, 2004).

Öğrenme materyallerinin kullanıldığı öğrenme merkezleri yapılandırmacı sınıflardır. Burada öğrenenler yaparak, yaşayarak, zevkle çalışarak bilgiyi anlamlandırıyorlar.

Öğrenenler öğrendiklerini fark ettiklerinde daha çok öğrenmek isteyeceklerdir. Son yıllarda bunu sağlamak için bilgisayarla desteklenmiş materyallerin kullanımı artmıştır.

Bilgisayar Destekli Öğretim

Eğitim insanoğlunun varoluşuyla başlamış ve sürekli devam etmekte olan bir olgudur. Yaşadığımız yüzyılda teknolojinin hızlı gelişimi ve sanayileşme modern tekniklerin gelişimi ile eğitim ve öğretim sistemleri de etkilenmiştir. Yirmi birinci yüz yıl, bilgiye daha kolay ve çabuk ulaşıldığı bir bilgi toplumu olarak değerlendirilir. Öğretim tekniklerinin yetersiz ve eski olmasının anlaşılması ile yeni arayışlar ve teknikler geliştirilmiş bu doğrultuda teknolojiden yararlanılmıştır. Otoriteler tarafından üzerinde en çok durulan, tartışılan ve yaygınlaşan teknik, "bilgisayar ve internetin eğitimde kullanılması" ya da "bilgisayar destekli öğretim"dir (Şimşek, 2002).

Bu konuyla ilgili araştırmalar incelendiğinde bilgisayar destekli öğretim için çok fazla tanım yapıldığı görülür.

Bilgisayar destekli öğretimin tanımı; öğretim süresi boyunca öğrencilerin bilgisayarla ilgilenmeleri, bilgisayarların ise öğretim için bir araç ve öğretim ortamı olarak görülmesi olarak açıklanabilir. Bilgisayar destekli öğretimde bilgisayarlar, sistemi tamamlayıcı ve güçlendirici bir unsur olarak görülmelidir (Şimşek, 2002).

Bilgisayar Destekli Öğretim, ders içeriklerini sınıf içerisinde doğrudan sunma, öğretilenleri tekrar etme, alıştırmalar yapma, problem çözme gibi etkinliklere verilen ad olarak da tanımlanabilir (Özmen, 2004). Bilgisayar Destekli Öğretim; öğretim süreci içerisinde bilgisayar, öğrenmenin meydana geldiği bir ortam olarak kullanıldığı, öğretim sürecini ve öğrenci motivasyonunu güçlendiren, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre yararlanabileceği, kendi kendine öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknolojisi ile birleşmesinden oluşmuş bir öğretim yöntemidir (Uşun, 2000). Bilgisayar destekli öğretim anlayışında bilgisayar ve değişik ortamların potansiyellerinden uygun şekilde yararlanmak temel hedeftir.

Bilgisayar destekli öğretim, öğretmenle birlikte ve ondan ayrı, diğer yöntemler, teknikler ve destekleyici olarak kullanılacak bir uygulama alanıdır. Bundan dolayı, öğretim teknikleri içerisinde kullanılan en ümit vaat eden teknik bilgisayar destekli öğretimdir (Alkan, 1988).

Eğitim aracı olarak bilgisayarın kullanım şekillerinden en çok ilgi çeken ve daha çok çalışılan, bilgisayar destekli öğretim şeklindedir. Bilgisayar destekli öğretim, öğretim

kurumlarında yaygın olarak kullanılmakta ve öğrenciler belirli konuları öğrenirken, onlara öğrenme sürecinde destek olacak ortamları sağlamaktadır. Bu kullanım şekli için gerekli öğeler incelenirse donanım, yazılım, laboratuvar, öğretmen eğitimi, yardımcı personel eğitimi gibi birçok öğe içerdiği görülür (Keser, 1998).

Bilgisayar destekli öğretim; öğrenmeyi bilgisayar programları aracılığıyla gerçekleştirirken, öğrencilerin öğrenme süreçlerini izleyip kendi kendilerini değerlendirme imkânlarının olduğu bir öğretim şeklidir (Senemoğlu, 1997).

Bilgisayar destekli öğretim yöntemine; karşılıklı etkileşim yoluyla öğrencinin eksiklerini görmesi, performansını tanıması, geri bildirimlerle öğrenmesini kontrol altına almasını, çeşitli ses, animasyon, grafik ve şekiller yardımıyla derse olan ilgisinin artmasını sağlamak amacıyla eğitim-öğretimde kullanılan yöntem diyebiliriz (Baki, 2002).

Bilgisayar destekli öğretimde kendi kendine öğrenmenin, bilgisayar teknolojisi ile birleşmesinden ortaya çıkar. Bilgisayar öğretim sürecinde bir seçenek değil, tamamlayıcı ve güçlendirici bir unsurdur. Ayrıca bu yöntemde bilgisayar, öğretim sürecini ve motivasyonu güçlendirirken, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre yararlanabileceği, öğrenmenin meydana geldiği bir ortamdır (Uşun, 2000).

Bilgisayar destekli öğretimde bilgisayar diğer öğretim şekilleri ile iç içe kullanılmakta olup çalışma saatleri de eğitim-öğretim çalışma saatlerine uydurulabilmektedir. Bu imkân eğitim-öğretimin niteliğini arttırırken aynı zamanda her öğrenci kendi öğrenme hızını seçebilir ve kendi çalışma şartlarını belirleyebilir. Bu konuda büyük esneklikler, sistemin sürekli gelişen ve değişen içeriklerine kolayca adapte olmaya imkân sağlar (Keser, 1991).

Bilgisayar destekli öğretimin tanımı Demirel ve diğ. (2004), tarafından aşağıdaki şekillerde sınıflandırılır.

Bilgisayar destekli öğretim (BDÖ);

- Bilgisayarla öğretme sürecidir.
- Öğretme aracı olarak bilgisayarı kullanan bireysel öğretme şeklidir.
- Bir bilgisayarı ya da programını kullanan birinin öğrenebileceği bilgi ve becerileri sunan eğitsel bir bilgisayar programıdır.
- Bir alanın örneğin fizik, kimya, matematik, yabancı dil vs. öğretiminde, öğretmen ve öğrenciye yardımcı bir araç olarak kullanılır. Bu durum öğrencinin daha etkin çalışmasını ve öğrenmesini sağlar.

- Farklı bir tanım olarak da “Öğrencinin bir bilgisayar başında, göstereceği türlü tepkileri göz önünde bulundurarak hazırlanmış ders yazılımı ile karşılıklı etkileşimde bulunarak kendi öğrenme hızına göre kullanabileceği öğretim türü, bu soruna ilişkin uygulama ve araştırma alanı” verilebilir.

Uşun’a (2000) göre ise bilgisayar destekli öğretim; öğretim için bilgisayarın, öğrenmenin meydana geldiği bir ortam, bu süreci ve öğrencinin motivasyonunu olumlu yönde destekleyen, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre şekillendirebileceği, kendi kendine öğrenme kurallarının bilgisayar teknolojisi ile bütünleştiği bir öğretim yöntemidir.

Yalın’a (2003) göre bilgisayar destekli öğretim (BDÖ); öğrencilere bir konu ya da kavramı öğretirken ya da önceden kazandırılanları pekiştirmek amacıyla, bilgisayarların sistem içine programlanan dersler yoluyla aktarılmasıdır.

Bilgisayar destekli öğretim için birçok tanım yapılırken; bu süreci etkileyen bir takım değişkenler, öğrenci motivasyonu, yenilik, etkileşim, bireysel öğrenme farklılıkları, ders yazılımının türü, kapsamı ve niteliği, bilgisayar destekli öğretimi öğretmenin algılama biçimi, ona karşı tutumu, beklentisi ve değişen rolü, derse ait yazılımların eğitim programlarıyla bütünleşmesi, bilgisayar destekli öğretimin okul içinde yürütülmesi şeklinde belirtilmektedir (Aşkar ve diğ., 1993; Uşun, 2000; Demirel ve diğ., 2004).

Bilgisayar destekli öğretim içerisinde en önemli öge yazılımdır. Çünkü yazılımın kalitesi öğretim sürecini doğrudan etkiler. Bilgisayar destekli öğretimin başarısı veya başarısızlığı eğitim yazılımına bağlıdır da diyebiliriz.

Bilgisayar Destekli Öğretimin Amaçları

Bilgisayar destekli öğretim metodunda bilgisayarın temel amacı; öğrenci ve öğretmen için materyalleri ya da bilgileri en iyi şekilde kullanmalarını sağlama şeklinde açıklanabilir.

Bilgisayar destekli eğitim ve ders sunumu için başlıca amaçlar şu şekilde sıralanabilir (Doğanay, 2002).

- Öğretimin daha etkin olmasını sağlamak ve öğretimde verimi yükseltmek.
- Gelenekselleşmiş bir takım öğretim yöntemlerini değiştirerek, bunları öğrenciler için daha verimli ve etkili kılmak.
- Öğrenci için öğretimi ilginç ve zevkli kılmak.
- Öğretmenlerin dersi anlatırken daha fazla materyal kullanmasını sağlamak.

- Elde edilen verilerin depolanarak ihtiyaç halinde kullanılmasını sağlamak.
- Soyut bir kavramı daha kolay anlaşılması için somut hale getirmek.
- Ders dışı faaliyetleri kolaylaştırmak için öğretmene zaman kazandırmak.
- Çağa ayak uydurarak çağın gerektirdiği teknolojik gelişimleri öğrencilere kavratmak.
- Öğrenme sürecini öğrenciler açısından hızlandırmak.
- Gereksinimlere dayalı öğretimi hayata geçirmek.
- Telafiye yönelik öğretimi sağlamak.
- Bireysel öğretim şeklini gerçekleştirmek.

Bilgisayar destekli öğretimde genel olarak dört yöntem uygulanabilir. Bunları inceleyecek olursak;

1. Laboratuvar yöntemi: Eğitimde bilgisayar teknolojisinin kullanılmasının en basit şekli, her bir eğitim kurumuna bilgisayar laboratuvarlarının kurulmasıdır. Bu yöntemde asıl amaç öğrencilere bilgisayar okur-yazarlığı kazandırmak ve dersleri laboratuvar ortamında en aktif biçimde gerçekleştirmektir. Ancak genellikle öğrenci sayısı laboratuvarda bulunan bilgisayar sayısından fazla olduğu için, öğrenciler bilgisayarları dönüşümlü olarak kullanmakta, bu yüzden bilgisayar ortamında yeterince çalışma olanakları olmamaktadır.
2. Her sınıfta PC yöntemi: Her sınıfta birer adet bilgisayar, sunum cihazları ve çevre birimlerinin kurulması yöntemidir. Sonra okul bir ağ ile bütünleştirilir. Her ders teknoloji ile iç içe geçmiş olur. Bu yöntemde amaç dersi teknoloji ile birleştirerek daha iyi öğrenme sağlamaktır. Öğretmen dersten önce dersle ilgili materyalleri bilgisayar ortamında hazırlar ve sunar. Böylece öğrenciler dersi görerek daha somut öğrenmiş olur.
3. Kişisel PC yöntemi: Bu yöntemde her öğrencinin ve öğretmenin kendine ait taşınabilir bir bilgisayarı vardır. Ayrıca bu eğitim kurumunda bir ağ ile bütünleştirilmiş durumdadır. Öğrenci tüm derslerini, ödevlerini kişisel bilgisayarında hazırlar. Öğrenci okula geldiğinde bilgisayarını okulun ağ yapısına entegre eder ve böylece derse katılır. Öğretmen ise ders ile ilgili hazırlıklarını kişisel bilgisayarında yapar. Derse girdiğinde o da bilgisayarını okulun ağ yapısına entegre eder ve bu şekilde dersi anlatır. Öğretmen ile öğrenci arasında tüm haberleşmeler elektronik ortamda olur. Ayrıca bu yöntem sayesinde öğretmen ve öğrenciler video konferans yoluyla ders yapabilirler. Bu yöntem diğerlerine göre çok idealdir ancak maliyeti yüksektir.

4. Senkron ve asenkron (internet yolu ile eğitim) yöntemi: öğretmen konuyu işlerken, elindeki mevcut, donanım ve yazılım olanaklarını, işlenecek konunun özelliklerini, belirlemiş olduğu amaçların özelliklerini göz önünde bulundurarak, uygulayacağı bilgisayar destekli programa karar vermelidir (Aşkar ve Erden,1986). Bu uygulama biçimleri aşağıda açıklanmaktadır (Aşkar ve Erden, 1986; Keser, 1998; Demirel, 2000; Uşun, 2000):
- Öğretmen dersini geleneksel şekilde sınıfta işler. Şayet dersi herhangi bir nedenle kaçıran, başarısız olan ya da tekrar öğrenme ihtiyacı olan olursa öğrencilere dersi bilgisayar yardımıyla öğrenme imkânı sunulabilir. Yani bilgisayar “özel öğretmen” görevindedir.
 - Öğretmen konuyu sınıfta işler. Sonrasında değerlendirme çalışmaları bilgisayar ortamında yapılır.
 - Öğretmen konuyu sınıfta anlatır. Konu bitiminde alıştırma, uygulama, değerlendirme çalışmaları bilgisayarda yapılır.
 - İşlenecek konu bilgisayarda öğrenilir. Öğretmen “danışman” rolü üstlenerek eksikleri giderir, hataları düzeltir.

Bilgisayar destekli öğretimde çeşitli modeller kullanılır. Bunlardan bazıları Bayraktar (1988) ve Keser (1998) tarafından önerilmiş ve oldukça kabul görmüştür. Bu modeller;

- Öğretimsel model
- Hipotezci model
- Açıklayıcı model
- Arındırılmış model

Bu modellerin öğrenme ve öğretmeye katkıları yönünden bilgisayarın bazı değişik yönlerini ortaya koyduğu görülür.

Öğretimsel model: Temeli programlı öğretime dayanır ve burada bilgisayar sabırlı bir yardımcı olarak kullanılır.

Hipotezci model: Bu modelde bilgi öğrencilerin yaşantılarından örneklerle aktarılmaya çalışılırken, öğrenciye hipotez formüle etmeye yardımcı olunur.

Açıklayıcı model: Burada bilgisayar öğrenci ile gerçek yaşamın benzerlikleri açısından rol oynar. Öğrencinin konuyu keşfetmesi ve bu yolla öğrenmesi esasına dayanır.

Arındırılmış model: Öğrencinin yükünü hafifletme amacıyla kullanılır. Örneğin:

hesaplama ve bilgi işlem konusunda çeşitli olanaklar sağlayarak onu destekler.

Bu modellerin ortak özelliği ise öğrenci merkezli olmaları ve öğrenciye öğrenme konusunda etkin bir şekilde yardımcı olmalarıdır (Uşun, 2000).

Bilgisayar destekli öğrenimi etkileyen etkenler Demirel ve diğ. (2001) tarafından;

- Öğrenci motivasyonu
- Yenilik
- Etkileşim düzeyi
- Bireysel öğrenme farklılıkları
- Öğretmenin rolü
- Ders yazılımının türü, kapsamı ve niteliği
- Öğretilecek materyalin ve yazılımların hazırlanması şeklinde açıklanmıştır.

Bunların dışında ders yazılımlarının niteliği ile müfredat ve okul programlarının birleşimi en önemli yönüdür. Bu yüzden bu tür yazılımlar hazırlanırken, geliştirilirken ve değerlendirilirken çok dikkat edilmelidir.

Bilgisayar Destekli Öğretimin Yararları

Bilgisayar destekli öğretimin yararları şöyle sıralanabilir; Öğrencilerde özgüveni sağlarken, öğrenmek için güvenli ortam yaratır. Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını karşılar. Çalışmalarda hızlilik ve kolay değişim imkânını sağlar. Öğrenmeye etkin katılım sağlar. Öğrenci pasif konumdan aktif konuma geçer. Eğitimin yönetim, araştırma, rehberlik, ölçme değerlendirme ve öğretim hizmetlerinde kullanılabilir. Öğrencilerin üretme ve hayal gücünü ortaya çıkartmalarına yardımcı olur. Resim, ses, görüntü, animasyon gibi çoklu ortamlarla sunması öğretimde niteliğin artmasını sağlar. Bireysel bir süreç içerdiği için diğer arkadaşlarından bağımsız çalışan öğrenci daha rahat kendisini ifade edebilir. Yapılması zor ya da imkânsız deneyleri uygun programlarla zaman kaybı olmadan, düşük maliyetle, defalarca yapma imkânı sunar.(Rıza, 2000; Sahin ve Yıldırım, 1999; Demirel, 2000; Alıcıgüzel, 1999; Akpınar, 1999; Keser, 1995; Büyüközer, 1998; Kazandırır, 1999).

Bilgisayar Destekli Öğretimin Sınırlılıkları

Bilgisayar destekli öğretimin sınırlılıkları şu şekilde belirtilebilir;

- Bilgisayarlı bir laboratuvar kurmanın maliyeti çok yüksektir.
- Bilgisayar kullanıcılarının kullanılan programlardan yüksek beklentiye sahip olması.
- Yaratıcılığa imkân veren programların az üretilmesi.

- Uzun süre bilgisayar kullanımının neden olduğu sağlık sorunları.
- Günümüzde eğitim yazılımlarının birçoğunun eğitim programlarıyla tutarlılık göstermemesi ve öğretimsel değerinin az olması.
- İnsan ilişkilerini zayıflatması ve sosyalleşme yönünden olumsuz etkileri.
- Donanım ile ilgili arızalarda teknik eleman eksikliği ve tamirat giderleri sorunu.
- Program üretiminin güç olması ve kaliteli yazılımların kolay temin edilmemesi (Rıza, 1997; Bal, Keles ve Erbil, 2002; Şahin ve Yıldırım, 1999; Demirel, 1999; Keser, 1998; İşman, 2005).

Bilgisayar Destekli Öğretim İçin Gerekli Öğeler

Yazılım, donanım, öğretmen eğitimi, laboratuvar ve personel eğitimi bilgisayar destekli öğretim için gerekli öğelerin en önemlilerindendir. Bu öğeler arasında öne çıkanı ise ders yazılımı olarak kabul edilir ve bilgisayar destekli öğretimin başarısı ile ders yazılımının doğru orantılı olduğu söylenir (Akpınar, 2005).

Altınkaya'ya (1998) göre ise bilgisayar destekli öğretimin en önemli üç unsuru; öğrenci ile öğretmen arasındaki iletişimi sağlayan eğitim yazılımı, eğitim ve öğretimde denetim ve kontrolü sağlayan öğretmen, öğrenme yaşantılarını gerçekleştirmek için tasarlanmış yazılımları çalıştıran donanımlardır.

Bilgisayar Destekli Öğretimin Dünya'daki Gelişimi

Dünya'da bilgisayar destekli öğretimin gelişimini, Özkan (2000) ve Uslu (1990), bilgisayar destekli öğretimin gelişimini inceleyen çalışmalarında, şöyle açıklar. Bilgisayar Destekli Öğretimin başlangıcı Öğrenme Makinelerine dayanır. Skinner' in 1954 yılında öğrenme makinelerinin psikolojik temellerini inceleyerek öğretme makinelerinde kullanılan programların gelişmesini sağlaması ilk önemli aşamadır. Özellikle sanayi ve askeri çevreler bu çalışmalara çok ilgi gösterir ve gereken kaynağın aktarılmasını sağlar. 1962 yılında Programlı Öğretim Derneği açılmış ve bir dergi de yayınlanmaya baslar.

Eğitim amacıyla, 1967 yılında bilgisayarı kullanılmaya başlayan ilk ülke İtalya'dır. Yaklaşık 10 yıl sonra bilgisayarı eğitim amacıyla kullanmaya başlayan ABD günümüzde en ileri derecede kullanan ülkelerin başında gelir (Akpınar, 2005).

Bilinen ilk uygulama 1950 yılında M.I.T. (Massachusetts Teknoloji Enstitüsü) tarafından pilotları eğitmek için kullanılan uçuş simülatörüdür. Okullarda ilk kullanım ise; 1959'da IBM 650 bilgisayarları ile Newyork' ta ilkokul çocuklarına matematik

öğretmek amacıyla kurulur. 1966 yılında öğretim ve öğrenme araştırmalarına yönelik olarak IBM tarafından geliştirilen çoklu öğretim bilgisayarını okullara girer.

Sistem ilk olarak okuma ve matematik öğretiminde kullanılan birebir öğretim yazılımlarını geliştirmek amacıyla çalışan Stanford Üniversitesine yerleştirilir. 1977 yılında gerçekteşen önemli bir projede TICCIT adı verilen sistemin gerçekteştirilmesidir. Bu proje Texas ve Brigham Üniversitelerince ortaklaşa geliştirilmiştir. Özellikle Matematik ve İngilizce derslerine yönelik bir projedir.

1990'lı yıllardan itibaren bilgisayarın eğitimde kullanılmaya başlamasıyla bilgisayar destekli öğretimde yeni yaklaşımlar doğar. Bunlar ortak erişimli bilgisayarlar, taşınabilir birimler (Dizüstü bilgisayar), iş istasyonları, laboratuvarlar, ağ istasyonları, etkileşimli video ve çoklu ortam istasyonları, sanal gerçeklik sistemleridir.

Bilgisayar Destekli Öğretimin Türkiye'deki Gelişimi

Türkiye'de, Bilgisayar Destekli Öğretim ile ilgili çalışmalar 1984 yılında M.E.B. tarafından oluşturulan "Ortaöğretimde Bilgisayar Eğitimi İhtisas Komisyonu" ile baslar. 1986 yılında 101 orta dereceli okula bilgisayar temin edilir, bu okullarda görevli iki öğretmen beş haftalık eğitim sürecinden geçer (MEB, 1998). Bu dönemde hizmet içi kurslarında öğretmenlere Basic programlama dili öğretir, yani seminerlerde bilgisayarı öğretecek öğretmen değil programcı yetiştirmeye çalışılmıştır, bundan dolayı öğretimin etkinliği ve yararları belirgin olmaz.

Müfredat çalışmaları, eğitim kurumlarına alınan bilgisayarlar ve hizmet içi eğitim yolu ile öğretmen yetiştirme B.D.Ö konusundaki çalışmalardır. Müfredat çalışmaları bilgisayar okuryazarlığı derslerinin ve bilgisayar destekli eğitimde kullanılan ders yazılımlarının eğitim programlarına girmesini kapsar. İki saat teorik bir saat uygulamalı bilgisayar dersi seçmeli dersler arasına alınır. Yürütölen projeler kapsamındaki okullara 3 saatlik bilgisayar dersi konulması, geliştirilen ders yazılımları ile eğitim ve öğretimde etkinliğin sağlanması, 37 derse ait toplam 2000 saatlik yazılımın geliştirilmesi hedeflenmiştir. 1984–1991 yılları arasında M.E.B. ağırlıklı olarak ortaöğretim kurumlarına bilgisayar alımları yapar, toplam olarak 924 eğitim kurumuna 11549 adet bilgisayar alımı gerçekteşmiştir (EĞİTEK, 2002).

Öğretmenlerin bilgisayar okuryazarlığı ve bilgisayar destekli öğretim konularında eğitim almaları hizmet içi eğitim kapsamındadır. 1985–1991 yılları arasında 6387 öğretmen eğitimi gerçekteştirilir (EĞİTEK, 2002).

Dünya bankası ile her coğrafi bölgeden 53 pilot okulda proje kapsamında uygulamalar baslar. Bu okullarda haftada 20 saat bilgisayar eğitimi, 10 saat

bilgisayar destekli eğitim, 10 saat serbest kullanım yapılır. Proje kapsamında okullara; 20 adet öğrenci, 1 adet öğretmen bilgisayarı, 1 adet ağ yazılımı, 1 adet lazer yazıcı, 1 adet modem, 1 adet idari bilgisayar, 1 adet nokta vuruşlu yazıcı, 1 adet idari amaçlı lazer yazıcı CD-ROM'lu kaynak yazılımlar verilir. Öğretmen için yazarlık sistemi, eğitsel oyunlar, İngilizce, matematik, biyoloji, fizik, kimya'dan oluşan öğretici yazılımlar satın alınır (EĞİTEK, 2002).

Her okuldan bir ya da iki öğretmen, 1995 yılından itibaren bilgisayar okuryazarlığı eğitimine alınır. Projeler kapsamında ders saatleri dışında okul içinde bilgisayar yazarlığı kurslarının düzenlenmesi, duvar panolarının oluşturulması, bilgisayar kulüplerinin kurulması gibi etkinliklerin düzenlenmesi istenir. Bu kapsamda El Kitapları hazırlanır ve 53 okula gönderilir (EĞİTEK, 2002).

1995 yılındaki projenin olumlu işlemesiyle 182 okula daha bilgisayar laboratuvarı kurulmasına karar verilir. Yeni proje'ye ise "Bilgisayar Laboratuvar Okullar Projesi" adı verilir. 53 B.D.Ö kapsamında uygulanan çalışmalar 182 B.L.O. için de uygulanır (EĞİTEK, 2002).

Öğretmenlerin ve eğitim çalışanlarının istatistik, bilgiye dayalı planlama, sayılara ve belgeye dayalı yönetim, daha hızlı geri bildirim ve daha memnun çalışanlar ve hizmet alanları oluşturmak için İLSİS projesine başlanır. İl ve ilçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin işlevlerinin bilgi teknolojileri desteğiyle yürütülmesi amacıyla bir yönetim bilgi sistemi projesi oluşturulma çalışmaları 1987 yılında baslar.

İLSİS projesi MEBSİS projesinin bir alt sistemi olarak tasarlanmıştır ve projenin master plan çalışması yapılır. 1995 yılı, Temmuz ayında Dünya Bankası kaynaklı kredi ile yazılım ve donanım ihalesi yapılır. İhaleyi kazanan firmalar 1996 yılı Ocak ayından itibaren çalışmalara baslar.

İlk geniş alan ağı iletişim altyapısı 14.4 Kbps hızında 2 İl, 2 İlçe, Bakanlık Merkez bina ve BİLGEM Balgat binası arasında Türk Telekom A.S.'nin Turpak X.25 protokolü ile tesis edilir. Daha sonra bu iletişim modelinin pahalı olması ve sorunlu çalışması sebepleri ile bu devreler 19.2 Kbps hızında leased line sekline çevrilir. Bakanlık Merkez Bilgi işlem bölümüne ve BİLGEM binasına CAT5 yapısal kablolama yapılır. Bu tarihe kadar Bakanlığın bu şekilde bir ağ yapısı yoktur. Bakanlık merkez binada Unix sunumcu terminallerden oluşan bir yapı mevcuttur. Bu arada yazılımlar hazırlanarak tüm illere gönderilir. Diğer İl bağlantıları henüz olmadığından 1999 yılında dial-up bağlantısı sağlanır. Bu bağlantı 18 ay kullanılır. M.E.B.' in internet ihtiyaçları kısıtlı sayıda kullanıcıya dial-up olarak sunulur. Dial-up

bağlantının yeterli olmaması ve sürekli yüksek hızda bir iletişim altyapısı gerektirmesi sebebiyle, Türk Telekom A.S. ile 14 Eylül 2000 tarihinde MEBNET için protokol imzalanır. Tüm il bağlantıları Frame Relay protokolü ile (128 Kbps – 1.024 Kbps hız aralığında) Haziran 2001’de tamamlanır. Bu tarihte, MEB’ in ilk defa 8 Mbps hızında ATM internet erişimi de sağlanır (MEB, 2006).

2003 yılına kadar 20.000, 2005 yılında ise tüm okullar ADSL ile internete bağlanır (MEB, 2006).

Dünya Bankası destekli Temel Eğitim Programı yürürlüğe girmesiyle 8 yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretimin yaygınlaştırılması amaçlanmış ve 2828 Bilgi Teknoloji sınıfı hazırlanmıştır. Hedef ise, 15.000 okul, 18.000 bilgi teknoloji koordinatörü eğitimi, 200.000 personelin bilgisayar okuryazarlığı ve B.D.E. kurslarından geçirilmesidir.

Bazı batılı ülkelerde 8 kişiye 1 bilgisayar düşerken, Ülkemizde 71 öğrenciye 1 bilgisayar düşmektedir.

(Dünya’ da 100 kişiye 11, Türkiye’ de ise 100 kişiye 6 bilgisayar düşüyor.). Bu rakamlar Avrupa ülkelerinden ne kadar geri olduğumuz açıkça göstermektedir (MEB, 2006).

Öğretim öğrenciyi içine alarak, öğreten öğrenenin karşılıklı etkileşim içinde olacak şekilde gerçekleştirilmelidir. Gelişen teknoloji karşısında amacına uygun materyallerle sunulmalıdır. Psikologlar yaptıkları 50 yıllık çalışmalar sonucunda eğitime yeni kolaylıklar sunmuşlardır. Batı dünyası ve Japonya’daki eğitime bakıldığında zaman eğitimde bilgisayarlı öğrenim, keşif yolu ile öğrenme, çift öğrenimli sınıflar kullanılırken, bizdeki eğitimde bunların farkına varılmamıştır. Bizdeki eğitimde az zamanda, çok öğrenciye çok bilgi vermeye çalışılmıştır. Bu yüzden daha etkili ve verimli eğitimin gerçekleşmesi için geliştirilmesi gereken yeni yöntem ve teknikler olmalıdır (Sönmez, 2006).

Sosyal Bilgiler dersinin önemi

Sosyal Bilgiler dersinde bir konu ele alındığı zaman farklı alanlarla ilişkilendirilir. Çünkü herhangi bir sorun ne kadar farklı çözüm yollarıyla değerlendirilirse o kadar iyi anlaşılır. Bu nedenle Sosyal Bilgiler dersi coğrafya, vatandaşlık, tarih gibi birbirleriyle alakalı olan derslerle bütünleştirilerek işlenir (Karagözoğlu, 1966).

Coğrafya derslerinde öğrencilerin çevrelerini, çevrelerinde olan olayları ve nedenlerini kavramaları, araştırma becerilerinin geliştirilmesi, vatan sevgilerinin

geliştirilmesi sağlanır. Sosyal Bilgiler dersi de bu kavramların oluşturulmasında yardım eder (Binbaşıoğlu, 1988).

Bireye, kişiliğinin kazandırılması ve geliştirilmesi yönünden Sosyal Bilgiler dersi büyük katkıda bulunur. Sosyal Bilgiler dersi sayesinde öğrenci içinde bulunduğu toplumu, toplumun geçmişi ve geleceği ile ilgili bilgiler edinir (Can, Yaşar ve Sözer, 1998).

İnsan bilgileri parça parça almaktan ziyade onları bir bütün içinde algılar ve o şekilde daha etkili öğrenir. Bu yüzden Sosyal Bilgiler dersi işlenirken de bilgiler ayrı olarak değil, bilim dallarıyla ilişkilendirilerek, ortak yönleri bulunarak ve birbirleriyle ilişkilendirilerek verilir (Sönmez, 1994).

Toplumsal hayatı düzene koyan her tür faaliyetler toplumsal gerçeklerdir. Sosyal Bilgiler, toplumsal gerçekleri kanıtlama sürecidir. Felsefe ve tüm sosyal bilimlerin kesiştiği alandır Sosyal Bilgiler. Bireyin kabiliyetlerini geliştirip gerçekleştirmesini, daha rahat ve huzurlu yaşamasını sağlar (Dönmez, 2003).

Sosyal Bilgiler ve bilgisayar destekli Sosyal Bilgiler öğretimi

Sosyal Bilgiler insanları ve yaşamlarını konu almaktadır. Kendimizi ve çevremizdeki insanları, yaşamları daha iyi anlamamıza yardımcı olur. Sosyal Bilgiler için bir tanım yapmak coğrafya, tarih ya da başka bir disiplini tanımlamaktan daha zordur. Çünkü Sosyal Bilgiler disiplinler arası ve çok disiplinli bir alandır (Doğanay, 2005). Sosyal Bilgilerin okullardaki çok disiplinli özelliği orkestraya benzetilerek tarif edilmektedir. Orkestranın müzik parçalarını notalarla ifade etmesi gibi, okul da kendi alanına özgü konuları belirli aşamalarda hayata geçirir ve uygular. Bazen orkestrada, bir müzik aleti orkestrayı yönetirken diğerleri yardımcı notaları çalar. Örneğin; toplumda yer alan değişiklikler hakkındaki Sosyal Bilgiler dersindeki bir üniteye, coğrafya ve iktisadi bilimler üniteyi desteklerken, tarih tamamına rehberlik eder, yol gösterir (Sunal ve Haas, 2005, akt: Kılıçoğlu, 2009).

Sosyal Bilgiler, vatandaşlık eğitimini bütünleştirici bir yaklaşım olarak yirminci yüzyılın başında ortaya çıkmıştır. Dönemin politikacıları, ABD'deki çok sayıda göçmenin demokratik bir toplumda yaşamaya hazırlıklı olmadığını öne sürmüşlerdir. Politikacılara göre bu insanlara nasıl iyi bir vatandaş olacağı gösterilmeli ve bu vatandaşlık eğitimine başlamak için en uygun yer ise okullardı (Mindes, 2006). Politikacıların bu fikri kısa süre içerisinde uygulamaya dönüşmüş ve Sosyal Bilgiler dersi topluma uyumlu vatandaşlar yetiştirmek için okullarda okutulmaya başlanmıştır.

Sosyal Bilgiler kavramı ilk kez 1916 yılında ABD’de Milli Eğitim Derneği’nin Orta Dereceli Okulu Teşkilatlandırma Komisyonu Sosyal Bilgiler Komitesi tarafından kabul edilmiştir. Komite bu kavramı; “mevzu doğrudan insan cemiyetinin teşkilatına ve tekâmülüne ve içtimai birliklerin bir uzvu olması dolayısıyla insana dair bilgiler Sosyal Bilgilerdir.” şeklinde tanımlamıştır (Köstüklü, 2001; Moffat, 1957, akt: Akdağ, 2009).

“Sosyal Bilgiler nedir?” XX. yüzyıl boyunca bu soruya birbirinden farklı yanıtlar verilmiştir. Ders olarak okullarda uzun süredir verilmesine rağmen, Sosyal Bilgiler öğretiminin amaç, içerik ve yönteminin ne olduğu ya da olması gerektiği konusunda uzun süre bir uzlaşma sağlanamamıştır. İlk kez 1970 yılında Barth ve Shermis genel anlamda kabul gören bir tanım yapmayı başarmışsa da, Sosyal Bilgiler eğitimcileri Soğuk Savaş’ın sona erişine kadar alana kimi farklılıklar gösteren yeni tanımlar yapmaya devam etmişlerdir. XX. Yüzyılın ikinci yarısında yapılan Sosyal Bilgiler tanımlarından bazıları şu şekilde sıralanmaktadır;

- “Sosyal Bilgiler pedagojik amaçlarla basitleştirilmiş sosyal bilimlerdir (Wesley, 1950, akt. : Schug ve Beery, 1987).”
- “Sosyal Bilgiler vatandaşlık eğitimi amacıyla sosyal bilimler ve beşeri bilimlerin kaynaştırılmasıdır (Barr ve diğerleri, 1978).”
- “Sosyal Bilgiler özellikle vatandaşlık eğitimiyle ilgilidir. Demokraside vatandaşlık eğitimi birbiriyle ilişkili fakat biraz birbirinden farklı iki kısımdan meydana gelmiştir. Birincisi sosyalizasyon, ikincisi karşı sosyalizasyondur (Eengle ve Ochoa, 1988, akt: Martorella, 1998).”
- “Sosyal Bilgiler, kritik sosyal konularda vatandaşlık becerilerinin uygulanması amacıyla, sosyal ve beşeri bilimler kavramlarının disiplinler arası bir yaklaşımla kaynaştırılmasıdır (Barth, 1991).”

Sosyal Bilgiler eğitimiyle ilgili bilgi üreten ve bu alanda uluslararası en büyük kuruluşlardan biri olan ABD Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi (NCSS), 1992 yılında Sosyal Bilgilerin tanımıyla ilgili tartışmalara son vermek amacıyla bu alana kapsamlı bir tanım getirmiştir. Bu tarihten itibaren Sosyal Bilgiler uzmanları tarafından üzerinde uzlaşmış olan ve temel referans olarak kabul edilen bu tanım şöyledir (Savage ve Amstrong, 1996, akt: Öztürk, 2007; NCSS, 1993, akt: Doğanay, 2005):

“Sosyal Bilgiler, sosyal ve beşeri bilimleri vatandaşlık yeterliklerini geliştirmek amacıyla kaynaştıran bir çalışma alanıdır. Okul programı içinde sosyal bilgiler, antropoloji, arkeoloji, ekonomi, coğrafya, tarih, hukuk, felsefe, siyaset bilimi, psikoloji, din ve sosyolojinin yanı sıra beşeri bilimler, matematik ve doğal bilimlerden

kendine mal ettiği içerik üzerinde sistematik ve eş güdümlü bir çalışma sağlar. Sosyal Bilgilerin farklılıkları olan demokratik bir toplumda, genç insanlara bilgiye dayalı ve mantıklı karar alabilme yeteneklerini geliştirmede yardımcı olmaktadır.”

Kabapınar’a göre sosyal bilgiler; sosyal bilimlerin pedagojik ilkeler çerçevesinde özel bir kitle olan öğrenciler için basitleştirilmiş halidir (Kabapınar, 2009). Erden’in sosyal bilgiler tanımı ise; “sosyal bilgiler, ilköğretim okullarında iyi ve sorumlu vatandaş yetiştirmek amacıyla, Sosyal Bilimler disiplinlerinden seçilmiş bilgilere dayalı olarak, öğrencilere toplumsal yaşamla ilgili temel bilgi, beceri, tutum ve değerlerin kazandırıldığı bir çalışma alanıdır (Erden, 1998).

Ülkemizde Sosyal Bilgilerin en kapsamlı tanımı, 2005 yılında Sosyal Bilgiler programını hazırlayan komisyon tarafından yapılmıştır. Bu tanımda ise Sosyal Bilgiler (MEB, 2005:);

“Bireyin toplumsal varoluşunu gerçekleştirebilmesine yardımcı olmak amacıyla; tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimleri ve vatandaşlık bilgileri konularını yansıtan; öğrenme alanlarının bir ünite ya da tema altında birleşmesini içeren; insanın sosyal ve fiziki çevresiyle etkileşiminin geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında incelendiği; toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulmuş bir ilköğretim dersidir.”

Bir eğitim öğretim programı olarak Sosyal Bilgilerin belli başlı özellikleri şunlardır:

- Sosyal Bilgiler bir vatandaşlık eğitim programıdır.
- Bu programın içeriği teorik olarak, disiplinler arasıdır; sosyal bilimlerden aldığı konular ile uyum sağlamaktadır. Bir toplumun tarih ve kültürüne ilişkin temel bilgileri; sosyal ve bireysel konularla ilgili kavram ve temaları içine alır.
- İçeriğini aldığı sosyal bilimlerin yöntemlerini kullanır.
- Etkili bir Sosyal Bilgiler programı, her zaman, bireyin sosyal problemleri çözebilmesi için gerekli olan düşünme ve karar verme becerilerini geliştirmeyi amaçlar. Bir öğretim alanı olarak Sosyal Bilgilerin temel amacı, vatandaş yetiştirmektir (Öztürk ve Otluoğlu, 2003).

Ata’ya (2007) göre; Sosyal Bilgiler programının temel yaklaşımı, bilgiyi üretmek ve kullanmak için gerekli beceri, kavram ve değerlerle öğrenciyi donatarak etkin bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı yetiştirmektir (Ata, 2007). Sosyal Bilgilerin temel amacı gençlerin yeteneklerini geliştirmelerinde onlara yardımcı olmak ve demokratik

toplumun kültürel çeşitliliği içinde topluma faydalı birer birey olmalarını sağlamaktır (NCSS, 1994).

Teknoloji araçlarının Sosyal Bilgiler öğretimindeki yeri

Sosyal Bilgiler öğretimi de tek başına yeterli olmamakla birlikte teknoloji araçlarının öğretim programlarıyla etkili bir şekilde bütünleşmesi öğrencilere, Sosyal Bilgiler öğretiminin temel hedefi olan iyi birer vatandaş olmaları için gerekli bilgi, beceri ve değerleri kazandırmada, Sosyal Bilgiler eğitimine yönelik motivasyonlarını arttırmada etkili olmaktadır (Heafner, 2004, akt: Baloğlu Uğurlu, 2008).

Bilgisayar uygulamaları Sosyal Bilgiler için iki alanda yapılabilir. Bunların ilki keşif yoluyla sosyal bilimleri öğrenme ikincisi tarih öğrenmedir. Bilgisayarda yer alan bir diyalog sistemi aracılığı ile öğrenci, bilgisayarla samimi bir diyaloga girebilir (Jarolimek ve Walsh, 1965). Sosyal Bilgiler dersi öğrencileri bilgisayara, “Hangi sebepler birinci dünya savaşında Osmanlı Devleti’ni savaşa sürükledi” Osmanlı Devleti hangi konularda Avrupa’dan geri kaldı?” veya “Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk yıllarındaki demokratik gelişmeler nelerdir?” gibi sorular sorabilir ve böylece, talep ve keşfetme yaklaşımını kullanarak öğrenmeyi gerçekleştirebilirler. Bu gibi karışık olan ve serbestçe yapılandırılmış soruları cevaplayabilecek programları yazmak oldukça zor ve uzun zaman alan bir iştir.

Sosyal Bilgiler ders konuları hakkında, oldukça detaylı sorular hazırlamak mümkündür. Bu alanlarda, bilgisayar yazılımları, soru tanıma konusunda önemli gelişmelere ihtiyaç duyar. Bilgisayarlar, soruları cevaplandırmak için gerekli bilgiyi depolayabilirler (Jarolimek ve Walsh, 1965).

Sosyal Bilgiler öğretiminde, benzetim ve oyun türündeki programlar kullanılabilir. Simülasyon gerçek dünyada oluşan olayların yapay temsilidir. Bilgisayar simülasyonlarında, öğrenci problem durumu hakkında bilgilendirilir. Simülasyonlar genellikle öğrenme ve analiz amaçlı olarak kullanılır (Jarolimek ve Walsh, 1965).

Sosyal Bilgilerde simülasyon ve oyunların önemi, sezgisel düşünmeyi geliştirme, öğrenmeyi eğlenceli kılmasındandır. Kavramları diğer problemlere transfer edebilecek şekilde organize etme ve analitik yaklaşımı geliştirme vurgulanmaktadır. Öğrenme, açıklayıcı problem çözme simülasyonları aracılığıyla gerçekleştirilir. Bu öğrenme sürecinde, daha çok yetişkin materyalleri kullanılır (Jarolimek ve Walsh, 1965).

Sosyal Bilgilerde teknoloji kullanımı, artan yapılandırmacı öğrenme uygulamalarının etkisiyle daha da büyük önem kazanmıştır (Dils, 1999). Teknolojinin ve teknolojik

araçların Sosyal Bilgiler sınıflarında öğrencilerin öğrenmeleri için başarılı bir motivasyon kaynağı olarak hizmet ettiği saptanmıştır (Bass, Rosenzweig ve Mason, 1999). Ancak Sosyal Bilgiler dersinde teknoloji araçlarının bu öğrenme ortamını ve etkililiği sağlaması için dikkat edilmesi gereken bazı hususlar vardır. Teknoloji araçları (Rose, Fernlund, 1997, akt: Baloğlu Uğurlu, 2008);

- Sosyal Bilgiler eğitimini daha anlamlı bir hale getirebilmeli,
- Sosyal Bilgiler öğretimi ve öğrenimini bütünleştirebilmeli,
- Değere dayalı Sosyal Bilgiler öğretimini ilerletebilmeli,
- Sosyal Bilgiler öğretiminin hedeflerinin gerçekleştirilmesine yönelik planlamaya yardımcı olmalı ve öğrenci aktifliğini arttırabilmelidir.

Minnesota Eğitsel Bilgisayar Konsorsiyumu'nun çıkardığı "Lemonade Stand" adlı oyun interaktif yazılımlara bir örnek olarak gösterilebilir: Lemonade Stand adlı oyunda, öğrenciler, bir limonata büfesinin sahibi rolünü oynarlar. Oyunun amacı, kârı artırmaktır. Öğrenciler, maliyet faktörünü, potansiyel müşteri trafiğini, hava durumunu inceleyerek ne kadar limonata satılacağını tahmin etmeli ve limonataya bardak başına fiyat koymalıdır. Böylece, öğretmenin geribildirimleriyle Lemonade Stand, öğrencilere temel ekonomi kavramlarını deneysel ve analitik bir anlayışla kazandırır (Nelson, 1987).

İlgili Araştırmalar

Sosyal Bilgiler Dersinde Yapılandırmacı Yaklaşımla İlgili Yapılan Araştırmalar

Yanpar-Şahin (2001a), "İlköğretim Sosyal Bilgiler dersinde oluşturmacı yaklaşımın otantik değerlendirme süreçleri kullanılarak, öğrenciler üzerinde etkisinin belirlenmesi" konulu araştırmayı yapmıştır. Deney grubu ve kontrol grubu öğrencileri arasında; ders süreci ve ünite hakkındaki anlatımlar açısından nasıl farklar vardır? Deney grubu öğrencileri portfolyo konusu hakkında ne gibi düşüncelere sahiptir? Soruları için yanıtlar aranmıştır.

Araştırmada nitel değerlendirmeler yapılırken, veri toplama araçları için gözlem kayıtları, dosya incelemesi, resimler ve kompozisyonlardan yararlanılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin sayısı deney grubu için 30 iken, kontrol grubu için 34'tür.

Araştırma sonuçlarına bakılacak olursa; iki grup arasında ders süreci ve ünite hakkındaki anlatımlar yönünden, uygulama öncesi ve sonrasına ait deney grubu lehine bir takım farklılıklar göze çarpmıştır.

Yanpar-Şahin (2001b), 5.sınıfların Sosyal Bilgiler dersinde oluşturmacı yaklaşımlarla işlenmekte olan derslerin, öğrenciler üzerinden bilişsel ve duyuşsal öğrenmeler açısından etkileri çeşitli şekillerle incelenmiştir.

2000-2001 yıllarında Zonguldak Ereğli'deki 5.sınıflarda, gözlem ve kontrol gruplu deneysel desen kullanılan çalışmalar, iki sınıf devlet okulundan, iki sınıf ise özel okuldan seçilmek üzere toplam 4 sınıfta yapılmıştır. Bu gözlem dijital kamera ile yapılırken, veri toplama aracı olarak ise, Sosyal Bilgiler başarı testi, Sosyal Bilgiler tutum ölçeği, akademik benlik kavramı ölçeği ve gözlem kayıtları kullanılmıştır.

Araştırmada ortaya çıkan sonuç devlet okulunda deney grubu öğrencileri ile kontrol grubu öğrencileri arasında, tutum ve başarı yönünden, deney grubu lehine olmuştur. Başarı olarak bakıldığında özel okul deney grubu, devlet okulu deney grubundan daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. Uygulama sırasında öğrenciler oldukça aktif hale gelmiş, bunun sonucu olarak duyuşsal alanda farklılıklar göze çarpmıştır.

Gözlem kayıtları incelenirken, deney grubu öğrencileri hazırlık yaparken, ön bilgileri yardımıyla yapılandırmacı, incelemeci, yorumlayıcı tutum içinde oldukları görülmüştür. Kontrol grubunun ise geleneksel yaklaşımları kullandığı fark edilmiştir.

Arslan ve Yanpar-Şahin (2004), tarafından 5. sınıf öğrencileri ile "oluşturmacı yaklaşıma dayalı işbirlikli öğrenmenin ilköğretim 5.sınıf öğrencilerinin duyuşsal

öğrenmelerine etkileri” ni görmeyi hedefleyen çalışma yapılmıştır. Veri toplama araçlarına bakılacak olunursa bunlar; nicel ölçümler için tutum ölçeği ve nitel ölçümler için gözlem ölçeği, açık uçlu görüşme soruları ve çalışma dosyalarıdır. Birlikte öğrenme ve grup araştırması tekniği kullanılırken araştırma 15 gün sürmüştür.

Araştırma sonuçları şöyledir; deney grubu öğrencileri kontrol grubu öğrencilerine göre olumlu tutum geliştirmiş ve derse ilgileri oldukça artmıştır. Uygulanan işbirlikli yöntem ile öğrenciler fikirlerini rahatlıkla paylaşmış, tartışmış, savunma yapabilmış, bunları yaparken arkadaşlarının fikirlerine saygı duymuş, soru sorma, ortak sonuç çıkarma ve yaratıcılık konusunda yetenekleri artmıştır. Başarı ise deney grubu öğrencileri lehine olmuştur.

Sidney ve diğ. (2004) yaptığı bir araştırma ise, Kanada’da 5. sınıflardan 139 öğrenci üzerinde “sosyal yapılandırıcılığa dayalı işbirlikli öğrenmenin grup arkadaşını seçme şekli ve isteği “ ile yonteme karşı öğrencilerin tutumu incelenmiştir.

Araştırma sonuçları öğrencilerin grup arkadaşlarını seçme isteği artmış, bilgiyi işbirlikli yaklaşımla öğrenmelerine karşı olumlu tutum sergiledikleri görülmüştür.

Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretim İle İlgili Yapılan Araştırmalar

Karaman (2002), İlköğretim okulları 5.sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersinde bilgisayar destekli öğretim yönteminin bilişsel amaçlara ulaşmadaki etkinliğini araştırmak amaçlı “Bilgisayar Destekli Öğretim Yönteminin Sosyal Bilgiler Dersinde, İlköğretim 5. sınıf Öğrencilerinin Bilişsel Gelişimleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi” adlı bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırma 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersi "Cumhuriyete Nasıl Kavuştuk?" ünitesindeki konuları öğrenme başarısı sınanmıştır. Öğrencilerin başarılarını ölçmek için ön test ve son test olmak üzere iki başarı testi hazırlanmıştır. Araştırmanın problemlerini cevaplamak içinde bir anket hazırlanmıştır. Hazırlanan bu başarı testleri ve anketler İstanbul’un Küçükçekmece ilçesindeki bir ilköğretim okulunda 2001-2002 öğretim yılı güz yarısında uygulanmıştır. Elde edilen veriler sonucu bilgisayar destekli yöntemin, geleneksel yöntemden daha başarılı olduğu kanıtlanmıştır. Ortaya çıkan bu farklılıkta cinsiyet farkının öneminin olmadığı tespit edilmiştir.

Hüçüptan (2006), “Bilgisayar Destekli Öğretimin 6. sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Öğrenci Başarısına Etkisi” isimli tez çalışmasıyla günümüz eğitim sistemine bilgisayarların girmesiyle, bilgisayarlardaki gelişimler sayesinde, bilgisayar destekli yöntemin eğitim

üzerindeki katkısı üzerinde durmuştur. Sosyal Bilgiler dersinin, bireyin çevresini ve kendini tanımasında önemli bir ders olduğunu, bu nedenle Sosyal Bilgiler dersinde bilgisayar destekli yöntemin kullanılmasının önemli olduğunu savunmuştur. Sosyal Bilgiler dersinde vatandaşlık, coğrafya, tarih, insan hakları konularına da yer verilmiştir. Sosyal Bilgiler dersinde yer alan “Coğrafya ve Dünyamız – Türkiye Tarihi” ünitelerinden bir ünite coğrafya dersinden, diğer ünite tarih dersinden seçilmiştir. Bu ünitelerle ilgili başarı testleri geliştirilmiştir. Araştırma grubuna Sakarya ili Adapazarı merkez ilçesindeki Zübeyde Hanım ve Hakkı Demir İlköğretim Okullarında 6. sınıfta öğrenim görmekte olan öğrenciler seçilmiştir. Kontrol grubu 68 deney grubu 97 öğrenciden oluşmuştur. Elde edilen verilere göre Tarih ve Coğrafya ünitelerinin bilgisayar destekli yöntemle işlenmesi öğrencilerin başarılarını olumlu yönde etkilemiştir. Bilgisayarın öğrenme ve öğretmede çok önemli bir yeri olduğu belirlenmiştir.

Kuş (2006), bilgisayar destekli öğretim ve geleneksel öğretimin öğrenci başarısı üzerindeki etkisini araştırmak için “İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Karadeniz Bölgesi ve İç Anadolu Bölgesi Konularının Bilgisayar Destekli Öğretiminin, Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisinin Değerlendirilmesi” isimli bir çalışma gerçekleştirmiştir. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine karşı tutumlarını ölçmek için tutum ölçeği uygulanmıştır. Bu çalışma 2005 – 2006 eğitim öğretim yılında, Kırşehir İli Merkez Cumhuriyet İlköğretim Okulunda 7. sınıf öğrencileriyle uygulanmıştır. Kontrol grubu 29 deney grubu 34 öğrenciden oluşmaktadır. Bilgisayar destekli yöntemin öğrenci üzerindeki etkisini ölçmek için başarı testi uygulanmıştır. Sonuçlar şu şekilde ortaya çıkmıştır: Bilgisayar destekli öğretim yöntemi kullanılarak ders işleyen deney gurubu öğrencileri “Karadeniz Bölgesi ve İç Anadolu Bölgesi” konularını öğrenmede geleneksel öğretim yöntemi ile ders işlenen kontrol grubu öğrencilerinden daha başarılı olmuştur. Bu çalışmanın sonucunda Sosyal Bilgiler dersine karşı yapılan tutum ölçeği sonuçlarına göre bilgisayar destekli yöntem kullanılan grupta Sosyal Bilgiler dersine karşı olan tutumda olumlu artış gözlenmiştir.

Aycan (2008), “Coğrafya öğretiminde bilgisayar destekli öğretim yönteminin öğrenci başarısına etkisi” isimli çalışmasında lise 1.sınıf coğrafya dersi sıcaklık konusunun öğretilmesinde bilgisayar destekli öğretimin önemini araştırmıştır. Araştırmada başarı testi veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Deneysel desen modeli gerçekleştirilmiştir. Yenikent Ahmet Çiçek Endüstri Meslek Lisesi 1.sınıf öğrencilerinden 53 kişiye oluşturulan ölçme aracı uygulanmıştır. Deney ve kontrol grubu olmak üzere oluşturulan iki ayrı öğretim modeli uygulanmıştır. Öğrencilerin

sıcaklık konulu testten aldıkları başarı puanları deney öncesinde ve sonrasında farklılık göstermiştir. Düz anlatım, soru-cevap gibi öğretmen merkezli yöntemle, bilgisayar destekli öğretim yöntemi kullanılarak verilen sıcaklık konusundaki öğrencilerin sergiledikleri başarılar farklılık göstermektedir. Bilgisayar destekli yöntemle verilen öğretim, öğretmen merkezli verilen öğretimden daha etkili olmuştur.

Oğuz (2008), “İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretim Yöntemi ile Turizm Konularının Öğretimi” isimli çalışmasında 5. sınıf öğrencilerinin örnek konu olarak seçilen “Bölgemizi Tanıyalım” ünitesindeki turizm konularını bilgisayar destekli yöntemle geleneksel yöntemi karşılaştırarak anlamalarını ve Sosyal Bilgiler dersine olan etkisini incelemiştir. Araştırmanın deneysel grubu 2007–2008 eğitim–öğretim yılında Ankara–Keçiören’deki Kocatepe İlköğretim Okulu 5.sınıfta öğrenim gören toplam 58 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmada deney grubu turizm konularını bilgisayar destekli yöntemle, kontrol grubu ise geleneksel yöntemle işlemiştir. “Bölgemizi Tanıyalım” başarı testi ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Araştırma sonucunda bilgisayar destekli öğretim yönteminin geleneksel öğretim yönteminden daha başarılı olduğu sonucuna varılmıştır.

Alkan (2009), “İlköğretim 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretimin Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisi” adlı araştırmasında İlköğretim 8.sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi “Ya İstiklal, Ya Ölüm!” ünitesinde bilgisayar destekli öğretimin öğrencilerin başarılarına olan etkisini incelemiştir. Manisa İli Salihli ilçesi Kabazlı İlköğretim Okulu’nun 2008-2009 eğitim–öğretim yılında 8.sınıftan 41 öğrenci bu araştırmada çalışma grubu olarak seçilmiştir. Ön test ve son test kontrol grupları oluşturularak araştırma tasarlanmıştır. Bu araştırma sonucunda bilgisayar destekli öğretim kullanılan grubun başarısının, geleneksel öğretim yöntemi kullanılan grubun başarısından çok daha fazla olduğu ortaya konmuştur. Öğrencilerin cinsiyet farklılıklarının bu başarıda etkisi olmadığı gözlenmiştir.

BÖLÜM III

Yöntem

Araştırma, sosyal bilgiler dersinde yapılandırmacı yaklaşım temelli ve bilgisayar tabanlı eğitim programının mevcut MEB kılavuz kitap etkinliklerine oranla daha etkili olup olmadığını test etmeyi amaçlayan nicel ve yarı deneysel bir çalışmadır.

Yarı deneysel çalışmalarda, araştırmanın doğrudan konusu olmayan karıştırıcı değişkenler araştırmaya dâhil edilen gruplarda sabit tutulur fakat araştırmanın deney ve kontrol gruplarını oluşturacak olan kişiler bu gruplara tamamen seçkisiz olarak atanmaz. Yarı deneysel çalışmalarda deney ve kontrol gruplarının deneysel işlem öncesinde hem karıştırıcı değişkenler hem de bağımlı değişken bakımından birbirine eşit olacak şekilde düzenlenmesi esastır.

Bu çalışmada da deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin cinsiyet, yaş ve işlem başındaki Sosyal Bilgiler başarılarının denk olduğu kabul edilmiştir. Ayrıca öğrenciler deney ve kontrol gruplarına atanırken iki grubun Sosyal Bilgiler “hep birlikte” ünitesindeki başarıları bakımından birbirine denk olacak şekilde oluşması sağlanmıştır.

Yukarıda da ifade edildiği gibi bu çalışma öntest-sontest kontrol gruplu desene dayalı yarı deneysel bir çalışmadır.

Araştırma Grubu

Çalışmanın araştırma grubunu 2009-2010 öğretim yılında Demirci Fatih ilköğretim okulu 4. sınıfına devam etmekte olan 20 öğrenci oluşturmuştur. Öğrencilerin 10'u kontrol grubunda 10'u ise deney grubunda yer almıştır. Öğrenciler gruplara atanırken iki grubun da “Hep Birlikte” ünitesindeki akademik başarıları bakımından eşit ortalamaya sahip olmasına dikkat edilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada kullanılacak olan ölçme aracını geliştirmek amacıyla 30 maddelik bir sosyal bilgiler başarı testi geliştirilmiştir. Bu 30 madde bu çalışmada kullanılan Sosyal Bilgiler dersinin “Hep Birlikte” ünitesinin kazanımları dikkate alınarak oluşturulan bir belirtke tablosundan yola çıkılarak yazılmıştır. Dört seçenekli olarak hazırlanan bu 30 madde Sosyal Bilgiler alanında öğretim üyesi olan 3 uzmana gönderilerek uzmanların akademik görüşleri alınmış, daha sonra maddeler bir Türkçe uzmanına gönderilerek dil ve anlatım bakımından gözden geçirilmiştir.

Geliştirilen 30 maddelik ön form 2009-2010 öğretim yılında Manisa ili Demirci ilçesi merkez ilköğretim okullarının 5. Sınıfında öğrenim gören öğrenciler arasından seçkisiz olarak belirlenen 108 öğrenciye uygulanmıştır. Elde edilen verilerden yola çıkılarak 30 maddenin madde güçlük indeksleri ve madde ayırt edicilik indeksleri hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular aşağıda Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1.

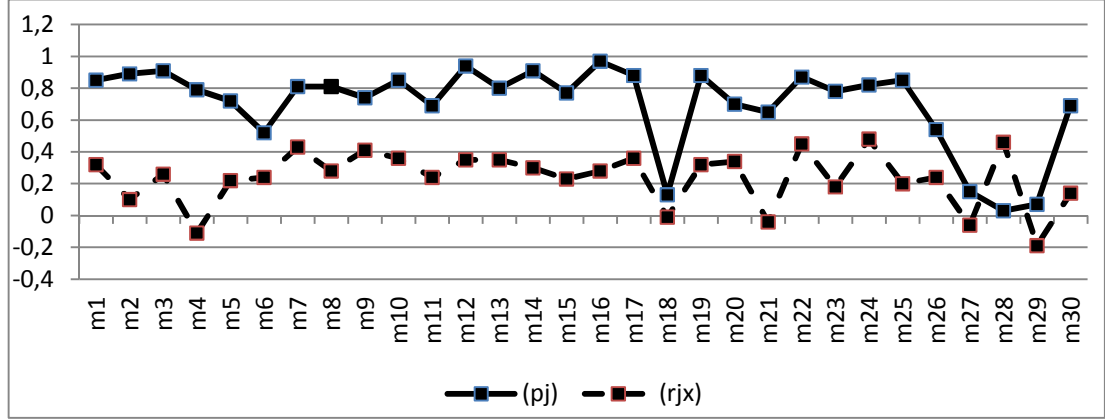
Başarı testinin ilk formunun madde güçlük ve ayırt edicilik katsayıları

Madde No	Madde Güçlük İndeksi p_j	Madde Ayırt Edicilik İndeksi r_{jx}
m1	0.85	0.32
m2	0.89*	0.10*
m3	0.91	0.26
m4	0.79*	-0.11*
m5	0.72	0.22
m6	0.52	0.24
m7	0.81*	0.43
m8	0.81*	0.28
m9	0.74	0.41
m10	0.85	0.36
m11	0.69	0.24
m12	0.94	0.35
m13	0.80*	0.35
m14	0.91*	0.30
m15	0.77	0.23
m16	0.97*	0.28
m17	0.88	0.36
m18	0.13*	-0.01*
m19	0.88	0.32
m20	0.70	0.34
m21	0.65	-0.04*
m22	0.87	0.45
m23	0.78	0.18*
m24	0.82	0.48
m25	0.85	0.20
m26	0.54	0.24
m27	0.15*	-0.06*
m28	0.03	0.46
m29	0.07*	-0.19*
m30	0.69	0.14*

* Maddelerin problemlili olan özelliklerini göstermektedir.

Şekil 1.

Geliştirilen maddelerin güçlük ve ayırt edicilik indeksleri grafiği

Yapılan uygulama sonucunda maddelerin güçlük indeksleri ve ayırt edicilik indeksleri elde edilmiştir. Madde ayırt edicilik indeksi bir maddenin ölçülen özelliğe sahip olan ve olmayan katılımcıları birbirinden ayırabilme derecesidir. Madde ayırt ediciliği -1.00 ile 1.00 arasında değer almaktadır. Madde ayırt ediciliğinin 1.00'e yaklaşması ayırt ediciliğin arttığını göstermektedir. 0,00'a yakın değerler ve negatif değerler ise ayırt edici olmayan maddelere işaret etmektedir. Madde ayırt ediciliğinin kabul edilebilir en küçük değeri 0.20'dir. 0.20 ve daha yüksek değerler bir maddenin yeterince ayırt edilirliliğe sahip olduğunun göstergesi olarak kabul edilir (Nunnaly, Bernstein, 1994). Bu çalışmada da maddelerin yeterince ayırt ediciliğe sahip olup olmadığına karar verilirken bir maddenin en az 0.20 ayırt edicilik katsayısına sahip olmasına dikkat edilmiştir.

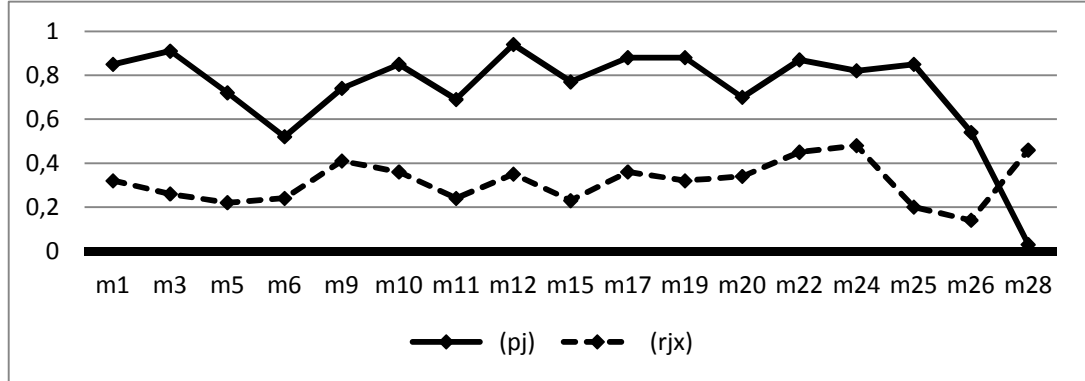
Madde güçlük indeksi ise bir maddenin uygulandığı grupta doğru cevaplanma oranıdır. Bu oran 0.00 ile 1.00 arasında değer almaktadır. Değerin 1.00'e yaklaşması maddenin kolaylaştığını gösterirken, 0.00'a yaklaşması ise maddenin doğru cevaplanma oranının düştüğünü yani zorlaştığını göstermektedir. İyi bir maddenin orta zorlukta olması istenir. Orta zorlukta madde ise madde güçlük indeksi değeri 0.30 ile 0.70 arasında olan maddelerdir (Nunnaly, Bernstein, 1994).

Bu çalışmada Tablo 1 ve Şekil 1'de gösterilen maddelerin ayırt edicilik ve güçlük değerleri göz önünde bulundurularak ayırt ediciliği 0.20'nin altında ve negatif değer almış olan; madde güçlük indeksi ise 0.30 ile 0.70 sınır değerleri dışında olan maddeler testten çıkarılmıştır. Bazı durumlarda maddenin güçlük indeksi 0.30 ile 0.70 sınırının dışında olmasına rağmen o maddenin atılması, ilgili kazanımı yoklayacak başka maddenin kalmamasına yol açtığı için madde atılmamıştır. Bu doğrultuda ölçekten 2, 4, 7, 8, 13,14, 16, 18, 21, 23, 27, 29 ve 30 numaralı maddeler ölçme aracından çıkarılmıştır.

Elde edilen nihai formda 17 madde kalmıştır. 17 maddenin ayırt edicilik ve güçlük indekslerinin dağılımı şekil 2’de gösterilmiştir.

Şekil 2.

Nihai formun maddelerinin güçlük ve ayırt edicilik indeksleri grafiği

İşlem

Deneysel çalışmanın başında geliştirilen 17 maddelik başarı testi 2009-2010 eğitim-öğretim bahar yarıyılında Manisa ili, Demirci ilçesi Fatih İlköğretim Okulu 4. Sınıfta öğrenim gören 20 öğrenciye ön test olarak uygulanmıştır. Uygulama sonuçları SPSS 19 programında analiz edilerek öğrencilerin ön test puanlarının ortalamaları birbirine denk olacak şekilde sınıf iki gruba bölünmüştür. Bu sayede çalışmanın kontrol ve deney grupları oluşturulmuştur.

Deney grubu öğrencileri ile dört hafta sürecek olan “Hep Birlikte” ünitesi okulun bilgisayar laboratuvarında başlarken, kontrol grubu öğrencileri de aynı tarihlerde sınıf öğretmeni ile birlikte ders işlemeye devam etmişlerdir.

Dört haftalık süreç içerisinde deney grubu öğrencileri, bilgisayar laboratuvarında, kendi hızlarında öğrenmelerine fırsat verecek bilgisayar programı eşliğinde ders işlemiştir. Bu süreçte öğretmen öğrencilere rehberlik etmiştir. Öğrenciler edinmesi gereken bilgilere kendileri ulaşmıştır. Ünite süresince öğrencilere tasarlanan program dâhilinde, ilköğretim program kitabında da sıklıkla vurgulanan alternatif ölçme değerlendirme teknikleri (Yapılandırılmış Grid, Tanılayıcı Dallonmuş Ağaç vb.) uygulanmış ve gerekli dönütler verilmiştir.

Geliştirilen materyal, Delphi 7.0 programlama dilinde yazılmış olup, daha önceden de belirtildiği gibi gerek punto büyüklüğü, gerekse kullanılan resimler yaş grubuna uygun olarak seçilmiştir. Geliştirilen materyal “Hep Birlikte” ünitesine ait olup, altı ana menüden oluşmaktadır. Bu ana menüler ünitenin içinde yer alan her bir konuya aittir. Her ana menünün altında o konuya ait konu metni, hazırlık çalışmaları,

etkinlikler ve çalışma yaprakları bulunmaktadır. Her ana menü on iki alt menüye ayrılmaktadır. Bu alt menüler ise, az önce bahsettiğimiz hazırlık çalışmaları, etkinlikler vb. menülere köprülenmiştir. Ünite içindeki bazı konulara resmi sitelere bağlanabilmek için linkler eklenmiştir. Materyal toplamda on dört tane resmi kurum sitesine bağlanabilme özelliğine sahiptir.

Öğrencilere zengin öğrenme yaşantıları kazandırmak adına programda yer alan her konu ilişkili olduğu resmi internet sitelerine köprülenmiştir. Bu sayede öğrenciler işlenen konu ile ilgili olan resmi kurumlara ait en doğru ve en derinlemesine bilgilere ulaşabilmektedirler. Program, sadece resmi sitelere bağlantıya izin vermektedir. Bunun amacı, öğrencilerin konu dışı alanlarla ilgili olarak bilgisayarla etkileşimini kesmektir.

Ünitede yer alan konuların öğrenilip öğrenilmediğini görmek adına konuların sonunda yukarıda da değinilen formatif değerlendirmeler yapılmaktadır. Bu sayede öğrenilmediği görülen davranışlar için öğrencilere dönütler verilmektedir.

Yukarıda bahsedilen süreç boyunca kontrol grubu ilköğretim program kitabında tavsiye edilen yöntem ve tekniklerle birlikte konuları işlemiştir. Deney ve kontrol grubu üniteyi işlemeye aynı tarihte başlamış ve aynı tarihte bitirmiştir.

Veri Analizi

SPSS 19. 0 istatistik programı kullanılarak Karışık Desenler için Varyans Analizi kullanılmıştır.

Karışık ölçümler için iki faktörlü ANOVA, işlem gruplarına bağlı olarak ilişkisiz ölçümlerin ve zamana bağlı olarak tekrarlı ölçümlerin söz edildiği iki faktörlü karışık (split-plot) desenlerde, uygulanan deneysel işlemin etkililiğine ilişkin satırxsütun ortak etkisini ve satır ile sütun faktörlerinin temel etkilerini test etmek için kullanılır (Büyüköztürk, 2007).

Öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine yönelik hazırlanan testteki akademik başarı puanlarının ön testten son teste olan değişimlerinin deney ve kontrol gruplarında birbirinden farklı olup olmadığını test etmek amacıyla elde edilen verilere split plot anova (SPANOVA) uygulanmıştır. SPANOVA, aynı çalışmada hem aynı bireylerden tekrarlı ölçüm alındığı hem de bu bireylerin çeşitli gruplara bölüdüğü durumlarda kullanılan bir istatistiksel analizdir. Bu çalışmada da katılımcılardan ön ve son olmak üzere iki kez ölçüm alındığı ve bu katılımcılar deney ve kontrol olmak üzere ayrı gruplara bölüdüğü için ön testten son teste olan değişimin gruplar bazında birbirinden farklı olup olmadığını test edilmiştir (Jones ve Nachtsheim, 2009).

BÖLÜM IV

Bulgular ve Yorum

Deney ve kontrol gruplarının öntest puanlarının sonteste olan değişimlerinin birbirinden farklı olup olmadığını test etmek amacıyla karışık desenler için varyans analizi (Split Plot ANOVA) uygulanmıştır. Elde edilen betimsel istatistikler Tablo 2'de sunulurken analiz sonuçları Tablo 3'de sunulmuştur. Ayrıca sonuçları bütün olarak görebilmek amacıyla grupların öntest ve sontest puan ortalamalarının yerleri grafikleştirilmiş ve Şekil 3'de verilmiştir.

Tablo 2.

Deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test puanlarının betimsel istatistikleri tablosu

Test	Grup	Ortalama	Std. Sapma	N
Öntest	Kontrol	10.50	2.99	10
	Deney	9.40	1.07	10
	Toplam	9.95	2.26	20
Sontest	Kontrol	11.80	3.76	10
	Deney	12.70	1.25	10
	Toplam	12.25	2.77	20

Tablo 3.

Deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test puanlarının karışık desenler için varyans analizi (ANOVA) tablosu

Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Grup	0.10	1	0.10	0.01	.93
Hata	216.50	18	12.03		
Ölçüm	52.90	1	52.90	59.14	.00
Grup x Ölçüm	10.00	1	10.00	11.18	.00*
Hata	16.10	18	0.89		
Toplam	454	39			

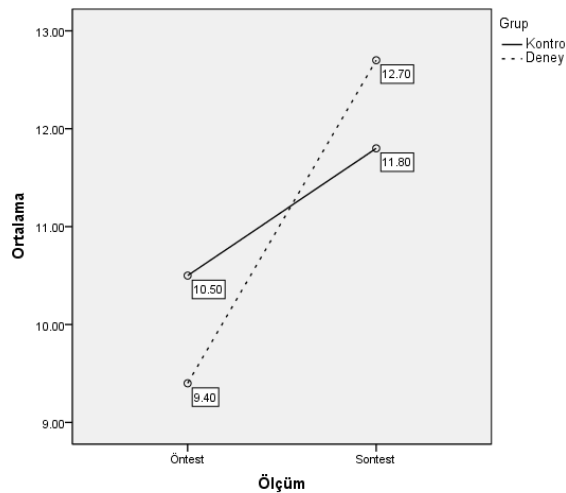
*p<0.05

Yapılan karışık desenler için varyans analizi sonucunda deney ve kontrol gruplarının puanlarının ön testten son teste olan değişimlerinin birbirinden istatistiksel olarak anlamlı derecede farklılık gösterdiği saptanmıştır ($F_{1-18;0,05}=11.18$). Buna göre deney grubunun öntest ortalamasından ($\bar{X}=9.40$) sontest ortalamasına ($\bar{X}=12.70$) olan değişimi (fark= 3.3) kontrol grubunun öntest ortalamasından ($\bar{X}=10.50$) sontest ortalamasına ($\bar{X}=11.80$) olan değişiminden (fark = 1.3) daha fazladır. Buna göre deney grubunun ön testten son teste olan değişimi, kontrol grubunun değişiminden daha fazladır. Bu durum bir başka ifadeyle deneysel işlemin kılavuz kaynak kitap etkinliklerine oranla akademik başarıda daha fazla artışa yol açtığı söylenebilir. Bilgisayar destekli ve yapılandırmacı eğitime dayalı sosyal bilgiler öğretim programı, kılavuz kaynak kitap etkinlikleriyle eğitim öğretim faaliyetlerine göre şekillenmiş Sosyal Bilgiler öğretim programından daha etkili bir şekilde akademik başarıda artışa yol açmaktadır. Bu etkinin büyüklüğü incelendiğinde eta kare değerinin 0.38 olduğu görülmüştür. Buna göre öğrencilerin başarılarındaki artışın %38'i geliştirilmiş olan programdan kaynaklanmaktadır. Sosyal bilimlerde 0.25'den büyük eta kare değerleri büyük bir etkiye işaret etme olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle bu çalışmada elde edilen eta kare değeri programın yüksek bir etkiyle başarıyı artırdığı şeklinde yorumlanabilir (Levine ve Hullett, 2002).

Deney ve kontrol gruplarının ön testten son teste olan değişimlerini bütün olarak incelemek amacıyla bu grupların ön ve son test ortalamaları grafik olarak düzenlenmiş ve Şekil 3'de gösterilmiştir.

Şekil 3.

Deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test puan ortalamalarının ön testten son teste olan değişimleri için grafik

Yukarıdaki grafikten de görüleceği gibi deney grubun ön testten son teste olan değişimi kontrol grubuna oranla daha fazladır. Deney grubunun değişimini gösteren doğrunun eğimi kontrol grubunun değişimini gösteren doğrunun eğiminden daha fazladır.

BÖLÜM V

Sonuç ve Öneriler

Sonuç

Çalışmadan elde edilen bulgulara göre; deneysel işlem başarılı olmuştur. Bir diğer ifade ile 4. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde Hep Birlikte ünitesi süresince uygulanan Yapılandırmacı Yaklaşım Temelli, Bilgisayar Tabanlı Öğretim Materyali, MEB kılavuz kaynak kitaptaki etkinliklerin uygulanmasından daha başarılı olduğu söylenebilir.

“Hep Birlikte” ünitesi konularının, kılavuz kitapta önerilen yöntemlerle anlatılmış olan kontrol grubu, kalıcı izli bilgilerin saklanmadığı fakat geri bildirim, pekiştirme ve görselliğin katıldığı bilgisayar destekli öğretim yöntemi kullanılan bir sınıfta konuların somutlaştırılması faydalı olmuştur. Bazı öğrenciler, bilgisayarda gördükleri resmi kurumları bildiklerini fakat kavram olarak ne olduğunu, tam olarak görevlerinin ne olduğu konusunda bilgi veremez iken, bu yöntemin uygulanmasıyla öğrencilerde var olan bilgilerin kalıcı hale gelmesinde yarar sağlamıştır. Ayrıca, kılavuz kitapta önerilen etkinliklerle bu konular işlenirken sıkıcı ve dikkat dağılımı görülürken, bilgisayar destekli öğretim yöntemi uygulanan deney grubunda ise daha zevkli, daha istekli ve konuların daha dikkatle takip edildiği ve öğrencilerin derse aktif olarak katıldıkları gözlenmiştir.

Araştırmadan elde edilen bulgular ışığında, geliştirilen yapılandırmacı yaklaşım temelli bilgisayar destekli öğretim materyali ile ders işlenen deney grubu ve MEB kılavuz kitabındaki Sosyal Bilgiler etkinlikleri ile ders işlenen kontrol grubunun öntest ortalamaları ve sontest ortalamaları arasındaki değişimlerin birbirleri arasında anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu bulgudan hareketle deneysel işlem sürecinde uygulanan yapılandırmacı yaklaşım temelli bilgisayar destekli öğretim materyalinin uygulanmasının öğrencilerin akademik başarı puanlarına doğrudan etkide bulunduğu, öğrencilerin akademik başarı puanlarının deney ve kontrol gruplarında farklı biçimlerde arttığı söylenebilir. Diğer bir ifadeyle deney ve kontrol grubunun her ikisinde de başarı puanı açısından deneysel işlem süreci sonunda işlem öncesine göre farklılık olduğu, ancak bu farklılığın deney grubunda kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu ve geliştirilen bilgisayar yazılımı ile desteklenen ve yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak geliştirilen öğretim materyalinin, Sosyal Bilgiler kılavuz kitabında yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak önerilen etkinliklere göre, Sosyal Bilgiler dersinde öğrenci başarısını daha fazla artırdığı ifade edilebilir.

Araştırmacı tarafından geliştirilen bilgisayar yazılımının içerdiği resim, fotoğraf, grafik, harita gibi görsel materyallerin, etkileşimli test ve etkinliklerin öğrencilere çoklu öğrenme ortamı sağladığı, birden fazla duyu organına hitap ederek öğrencilerin artan başarılarında etkili olduğu söylenebilir. Bu çerçevede araştırmadan elde edilen bu sonucun bilgisayar destekli ğretim ve bilgisayar yazılımları ile desteklenen ğretim materyallerinin öğrencilerin akademik başarısını olumlu yönde etkilediği ifade edilen diğer araştırmalarla (Akbaba, 2009; Telli, 2009; Kaya, 2008; Hewitt Bryan, 2008; Kuş, 2006; Tosun, 2006; Al-Mujaini, 2006; Jerome, 2003) tutarlı olduğu söylenebilir.

neriler

Elde edilen sonuçlara dayanarak araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik öneriler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

Sosyal bilgiler öğretimine yönelik geliştirilen yapılandırmacı yaklaşım temelli bilgisayar yazılımlarının sayı ve niteliğini arttırmak için MEB bünyesinde tüm öğrenme alanlarını kapsayacak yazılımlar geliştirilebilir. Geliştirilecek bilgisayar yazılımlarının öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçlarına uygun olmasına, hızla ilerleyen bilgisayar teknolojilerine uyum sağlayabilecek şekilde geliştirilmeye ve yenilenmeye açık olmasına dikkat edilmelidir.

Sosyal bilgiler ğretimi alanında araştırma yapacak olan araştırmacılar, gelişen bilgisayar teknolojilerinin sağladığı imkânlar doğrultusunda, alana yönelik yeni ğretim yazılımları geliştirmeli ya da geliştirme süreçlerine dâhil olmalıdır.

Araştırmacı Sosyal Bilgiler dersi “Hep Birlikte” nitesinde bu materyali uygulamıştır. Farklı nitelerde uygulanması ortaya farklı sonuçlar çıkarabilir.

İlköğretim birinci kademedede başarıyla uygulanan bilgisayar destekli ğretim st sınıflarda da uygulanabilir.

MEB’in yayınladığı ğretmen kılavuz kitaplarındaki etkinliklere destek olarak bu tarz materyallere yer verilebilir.

KAYNAKÇA

- Akbaba, B. (2009). *Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi öğretiminde çoklu ortam kullanımının akademik başarı ve tutumlara etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Akdağ,, H. (2009). Sosyal Bilgilerin Tanımı, Amacı, Önemi ve Türkiye'deki Yeri. R. Turan, A. M. Sünbül ve H. Akdağ (Editörler), *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar - I*. Ankara: Pegem A Yayıncılık. s. 1 - 24.
- Akpınar, Y. (1999). *Bilgisayar Destekli Öğretim ve Uygulamalar*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Akpınar, Y. (2005). *Bilgisayar Destekli Öğretim ve Uygulamalar*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aksoy, H. H. (2003). Eğitim Kurumlarında Teknoloji Kullanımı ve Etkilerine İlişkin Bir Çözümleme. *Eğitim Bilim Toplum*. Ss. 4-23 web: http://education.ankara.edu.tr/~aksoy/teknoloji/teknoloji_aksoy.doc
- Alıcıgüzel, İ. (1999). *Çağdaş Okulda Eğitim ve Öğretim*. Ankara: Sistem Yayıncılık.
- Alkan, C. (1984). *Eğitim Teknolojisi*. Ankara. (2. Baskı).
- Alkan, C. Deryakulu, D. ve Şimşek, N. (1995). *Eğitim Teknolojisine Giriş*. Ankara: Önder Matbaacılık.
- Alkan, C. (1988). *Eğitimde Yeni Teknolojiler ve Bilgisayara Geçiş*, Birinci Ulusal Eğitim Sempozyumu'nda Sunulan Bildiri, Malatya.
- Alkan, S. (2009). *İlköğretim 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretimin Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Manisa: Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Al-Mujaini, E. Y. (2006). *The Integration Of Computer Technology In An Eighth-Grade Male Social Studies Classroom In The United Arab Emirates*. Unpublished Doctoral thesis. Ohio: The College of Education of Ohio University.
- Altınkaya, H. (1998). *Türkiye'de Bilgisayar Destekli Eğitimin Gelişimi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

- Arslan, A. ve Yanpar, Ş. T. (2004). *Oluşturmacı Yaklaşım Dayalı İşbirlikli Öğrenmenin Öğrencilerin Duyuşsal Öğrenmelerine Etkileri*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004. İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.
- Aşkar, P. ve Erden, M. (1986). Mikrobilgisayarların Okullarda Kullanımı. *Eğitim ve Bilim Sayı; 61*, s.21-25.
- Askar, P. (1991). *Bilgisayar destekli öğretim ortamı. Eğitimde Nitelik Geliştirme: Eğitimde Arayışlar I. Sempozyumu*. 13-14 Nisan, İstanbul: Kültür Koleji Eğitim Araştırma Geliştirme Merkezi.
- Aşkar, P., Yavuz, H. ve Köksal, M. (1993). Ders Yazılımlarının Değerlendirilmesi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 14–19.
- Ata, B. (2007). *Yeni Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programının İlköğretim 2005 Sosyal Bilgiler Dersi (6, 7. Sınıflar) Öğretim Programı Açısından Değerlendirilmesi. I. Uluslararası Bilim Çalıştayı (Prof. Dr. Suzan ERBAŞ Anısına)*. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Aycan, Y. C. (2008). *Coğrafya Öğretiminde Bilgisayar Destekli Öğretim Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Baki, A. (2002). *Öğrenen Ve Öğretenler İçin Bilgisayar Destekli Matematik*. İstanbul: Ceren Yayın- Dağıtım.
- Bal, H., Keleş, M., Erbil, O. (2002). *Eğitim Teknolojisi Kılavuzu*. Ankara: Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı.
- Baloğlu Uğurlu, N. (2008). A New Example for the Use of Information Technologies in Education: Geographic Information Systems. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*, 41 (2), 81-95.
- Barr, R., Barth, J. L. ve Shermis, S. S. (1978). *The nature of the social studies*. California: ETC Publications.
- Barth, J. L. (1991). *Elementary and Junior High/Middle School Social Studies Curriculum, Activities and Materials*. (3rd ed.). Maryland: University Press of America, Inc.
- Barth, J.L. and Shermis, S.S. (1970). *Defining the social studies: An exploration of three traditions*. Social education, 34.

- Bass, R., Rosenzweig, R., and Mason, G. (1999). Rewiring the history and social studies classroom: Needs, frameworks, dangers, and proposals. *Journal of Education*, 181(3), 41-62.
- Bayraktar, E. (1988). *Bilgisayar Destekli Matematik Öğretimi*. Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Binbaşıoğlu, C. (1988). *Eğitim Yöneticiliği*. Ankara: Binbaşıoğlu Yayınevi.
- Bodur, E. T. (2006). *Bilgisayar Destekli Fizik Öğretiminde Yapısalcı Yaklaşımın Öğrenci Başarısına Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Brooks G. and Books, M. G. (1993). *The Case for Constructivist Classrooms*. Virginia, ASCD Alexandria.
- Brooks G. and Books, M. G. (1999). The Courage to be Constructivist. *Educational Leadership*, 18-24.
- Büyüközer, S. (1998). *Bilgisayar Destekli Eğitim Nedir?*. B.T.I.E. 98 Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı Bildirileri 17-28. ODTÜ, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Can, G., Yaşar, Ş., Sözer, E. (1998). *Sosyal Bilgiler Öğretimi*. Eskişehir: Üniversitesi Yayınları,
- Chang, C.Y. (2002). Does computer assisted instruction+problem solving = improved science outcomes? A Pioneer study. *The Journal of Educational Research* 95(3), 143-150.
- Crowther, D. T. (1997). Constructivism. *Electronic Journal of Science Education*, 2 (2), <http://www.unr.edu/homepage/jcannon/ejse/ejsev2en2ed.html>
- Cunningham, D. J. (1991). In defense of extremism. *Educational Technology*, 31 (9), 26-27.
- Demirci, M. P. (2003). *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Isı Sıcaklık Konusundaki Kavram Yanılgıları ve Yanılgıların İyileştirilmesinde Yapısalcı Kuramın Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Demirel, Ö. (1999). *Öğretme Sanatı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2000). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayınevi.

- Demirel, Ö. Ve Diğ. (2001). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayınları.
- Demirel, Ö. (2001). *Eğitimle İlgili Temel Kavramlar Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara.
- Demirel, Ö., Erdem, E. (2002). Program Geliştirmede Yapılandırmacılık Yaklaşımı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (23): 81-82.
- Demirel, Ö. (2002). *Planlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirel, Ö., Seferoğlu, S.S. ve Yağcı, E. (2004), *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Deryakulu, D. (2001). *Yapılandırıcı Öğrenme Sınıfta Demokrasi*, Ed. Şimşek, Doğan Temur, Ö. 2001. Çoklu Zekâ Kuramına Göre Hazırlanan Öğretim. Ankara: Eğitim Sen yayınları.
- Dils, K. (1999). The use of technology to reach the various learning styles of middle school history and social studies students. *Journal of the Association for History & Computing*, 2(3) [Online]. Available: <http://mcel.pacificu.edu/jahc/jahcII3/index.html>
- Doğanay, H. (2002). *Coğrafya Öğretim Yöntemleri (Ortaöğretim Coğrafya Eğitiminin Esasları)*. Erzurum: Aktif Yayınevi.
- Doğanay, A. (2005). *Sosyal Bilgiler Öğretimi, Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi*. (Editörler: Cemil Öztürk-Dursun Bilek), s: 18-50. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Dönmez, C. (2003). Sosyal Bilimler ve Sosyal Bilgiler. *Sosyal Bilgiler Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu*. ŞAHİN, C. (Ed.). Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Duffy, T. M. and Jonassen, D. H. (1991). Constructivism: New implications for instructional technology. *Educational Technology*, 31(5), 7-12.
- EĞİTEK. (2002). *Türkiye’de Bilgisayar Destekli Eğitim Alanında Yapılan Çalışmaların Mevcut Durumu*. Ankara.
- Erdem, E. (2001). *Program Geliştirmede Yapılandırmacılık Yaklaşımı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Erden, M. (1998). *Sosyal Bilgiler Öğretimi*. İstanbul: Alkın Kitabevi.
- Fosnot, C. T. (1996). Constructivism: A psychological theory of learning. In C. T. Fosnot (Ed.), *Constructivism: Theory, perspectives, and practice*. New York: Teachers College Press.
- Good, T. L. and Brophy, J. E. (2000). Educational psychology: A realistic approach (4th ed.) White Plains, NY: Longman. Teach in educational psychology. *Action in Teacher Education*, 21(4), 9-26.
- Hacker, R.G. and Sova, B. (1998). Initial teacher education: a study of the effect of computer mediated courseware delivery in a partnership concept. *British Journal of Education Technology*, 29(4), 333-341.
- Hançer, A. H. (2005). *Fen Eğitiminde Yapılandırmacı Yaklaşımın Dayalı Bilgisayar Destekli Öğrenmenin Öğrenme Ürünlerine Etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Herman, W.E. (1995). *Humanistic Influences on a Constructivist Approach to Teaching and Learning*.(ERIC Belge Ürün Servis No. ED393814).
- Hewitt Bryan, N. R. (2008). *Impact of Instructional Technology Professional Development on Teaching Practice and Student Performance*. Unpublished Doctoral Dissertation, Chapel Hill: The University of North Carolina.
- Hücüptan, M. L. (2006). *Bilgisayar Destekli Öğretimin 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Öğrenci Başarısına Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İşman, A. (2005). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Jarolimek, J. and Walsh, H. M. (1965). *Readings for social studies in elementary education*. London: The Macmillan Company.
- Jerome, A. (2003). *The Effect of Active Student Responding in Computer-Assisted Instruction on Social-Studies Learning by Students With Learning Disabilities*. Unpublished Doctoral Dissertation, Miami: Florida International University.
- Jonassen, D. H. (1990). Toward a constructivist view of instructional design. *Educational Technology*, 30(10), 32-34.

- Jonassen, H. D. (1995). *Evaluating Constructivistic Learning, Constructivism In Education* (Edit. L. P. Steffe ve J. Gale) Lawrence Earlbaum Associates, New Jersey.
- Jones, B. and , Nachtsheim, C. J. (2009). Split-Plot Designs: What, Why, and How. *Journal of Quality Technology*. Vol. 41, No. 4.
- Kabapınar, Y. (2009). *İlköğretimde Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi [Life and Social Studies Teaching in Elementary Education]*. Ankara: Maya Akademi.
- Karagözoğlu, A. G. (1966). *İlkokullarda Sosyal Bilgiler Öğretimi*. Öğretmeni İşbaşında Yetiştirme Bürosu Yayınları.
- Karaman, E. (2002). *Bilgisayar Destekli Öğretim Yönteminin Sosyal Bilgiler Dersinde, İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Bilişsel Gelişimleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kaya, N. (2008). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde İnteraktif (Etkileşimli) Bilgisayar Destekli Öğretimin Öğrenci Başarısına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kazandırır, B. (1999). *Bilişim Teknolojileri ve Eğitim*. BTIE 99. Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı Bildirileri 36-44. Ankara: ODTÜ.
- Keser, H. (1991) *Eğitimde Nitelik Geliştirmede Bilgisayar Destekli Eğitim ve Ders Yazılımlarının Rolü*, Eğitimde Arayışlar 1. Sempozyumu'nda Sunulan Bildiri Metinleri. 13-14 Nisan 1991.
- Keser, H. (1995). Bilgisayarın Ölçme Değerlendirme Hizmetinde Kullanımı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 28, 249-259.
- Keser, H. (1998). *Bilgisayar Destekli Eğitim İçin Bir Model Önerisi*. Yayınlanmış Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kılıçoğlu, G. (2009). *Sosyal Bilgiler Tanı mı, Dünyada ve Ülkemizde Gelişimi ve Önemi*. (Ed. M. Safran), *Sosyal Bilgiler Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık. s. 3 - 16.
- Kuş, Z. (2006). *İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Karadeniz Bölgesi ve İç Anadolu Bölgesi Konularının Bilgisayar Destekli Öğretiminin Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisinin Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Levine, T. R. and Hullett, C. R. (2002). Eta-squared, partial eta-squared, and misreporting of effect size in communication research. *Human Communication Research*, 28, 612-625.
- MacKinnon, A., and Scarff-Seatter, C. (1997). *Constructivism: Contradictions and confusion in teacher education*. In V. Richardson (Ed.), *Constructivist Teacher Education: Building New Understandings* (pp.38-55). Washington, DC: Falmer Press.
- Marlowe, A. B. And Page, L. M. (1998). *Creating and sustaining the constructivist classroom*. California: Corwin Press.
- Martorella, P. H. (1998). *Social Studies for Elementary School Children, Developing Young Citizens (Second edition)*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Meb. (1998). *İlköğretim Okulu Hayat Bilgisi Dersi Programı*. Ankara.
- Meb (2005). *İlköğretim Sosyal Bilgiler dersi (4–5. sınıflar) öğretim programı*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.
- Meb. (2006). *İlköğretim Sosyal Bilgiler 5. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- Meb. (2010). *Fatih Projesi Bileşenleri*. <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/site/projehakkinda.php> Erişim Tarihi: 24.05.2011
- Mindes, G. (2006). *Teaching Young Children Social Studies*. Westport, Connecticut: Praeger Publishers.
- Nelson, R. M. (1987). *Children and Social Studies: Creative Teaching in the Elementary Classroom*. Orlando, Harcourt Brace Jovanovich Publishers.
- NCSS. (1994). *Curriculum standards for social studies: Expectations for excellence*. Washington, DC: National Council for Social Studies.
- Nunnally, J. C. ve Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric Theory*. McGraw-Hill Inc. New York
- Oğuz, S. (2008). *İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretim Yöntemi ile Turizm Konularının Öğretimi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
- Olssen, M. (1996). Radical constructivism and its failings: Anti-realism and individualism. *British Journal of Educational Studies*, 44(3), 275-295.
- Özden, M. Y. (2003). *Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Önder Matbaacılık.

- Özkan, B. (2000). Bilgisayar destekli eğitimin gelişimi. *Ç.Ü. Fakültesi Dergisi*. II, 18, 7 – 15.
- Özmen, H. (2004). *Fen Öğretiminde Öğrenme Teorileri ve Teknoloji Destekli Yapılandırmacı (Constructivist) Öğrenme*. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*. 3(1), 14.
- Öztürk, C. ve Otluoğlu, R. (2003). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Edebi Ürünler ve Yazılı Materyaller*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Öztürk, C. (Editör). (2007). *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi: Yapılandırmacı Bir Yaklaşım*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Perkins, D. N. (1999). The Many Faces of Constructivism. *Educational Leadership*, v57 n3 p6-11 Nov 1999.
- Rıza, E. T. (1997). *Eğitim Teknolojisi Uygulamaları*, (1) Genişletilmiş ve Geliştirilmiş 4.Baskı. İzmir: Anadolu Matbaası.
- Rıza, E. T. (2000). *Eğitim Teknolojisi Uygulamaları ve Materyal Geliştirme*. İzmir: Anadolu Matbaası.
- Saban, A. (2006). *Öğrenme Öğretme Sureci: Yeni Teori ve Yaklaşımlar*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Schug, M. C. ve Beery, R. (1987). *Teaching Social Studies in the Elementary School*. USA, Scott, Foresman and Company.
- Selley, N. (1999). *The art of constructivist in the primary school a guide for students and teachers*. London: David Fulton Publishers.
- Senemoğlu, N. (1997). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya*. Ankara: Ertem Matbaacılık.
- Sidney, N. M. Ve Diğ. (2004). Friendship and Choosing Groupmates: Preferences For Teacher-Selected vs. Student-Selected Groupings In High School Science Classes. *Journal of Instructional Psychology*, 31-20.
- Somuncuoğlu, D. (1997). *Bilgisayar Destekli Öğretimde Farklı Geribildirim Stratejileri*. Türkiye, Türk Cumhuriyetleri ve Asya Pasifik Ülkeleri Uluslar arası Eğitim Sempozyumu Bildiriler Kitabı. Elazığ: Fırat Üniversitesi Basımevi.
- Sönmez, V. (1994). *Sosyal Bilgiler Öğretimi*. Ankara.
- Sönmez, V. (2006). *Gelecekteki Olası Eğitim Sistemleri*. 2. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.

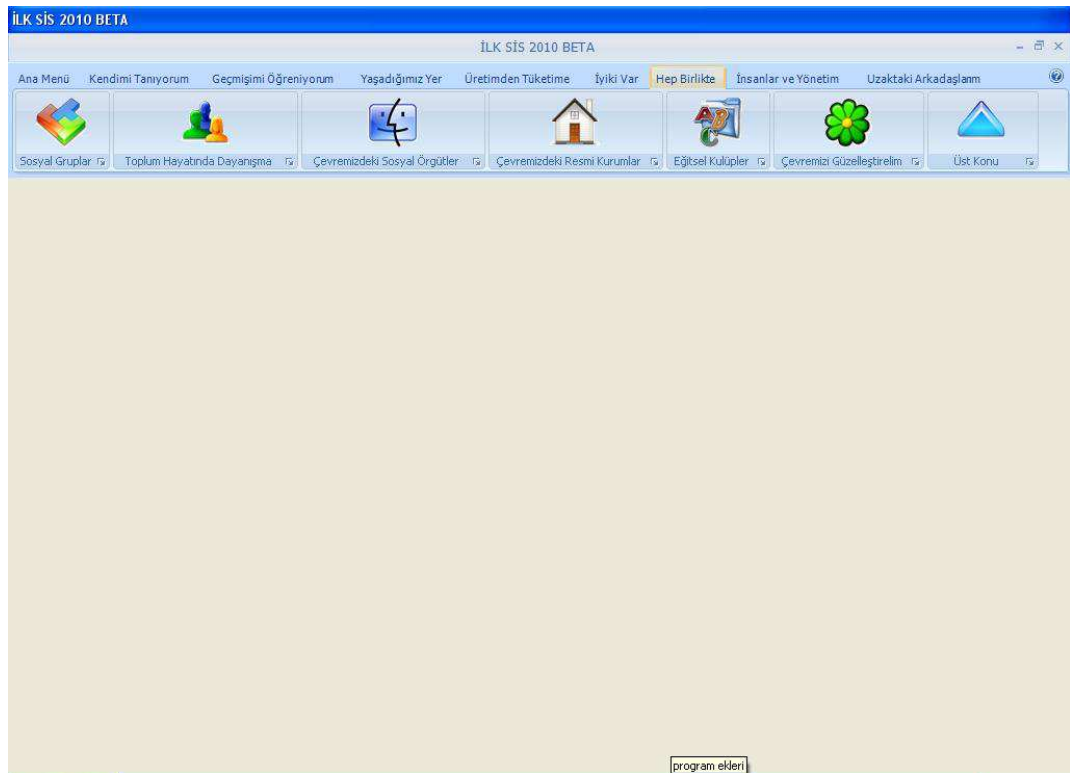
- Söylemez, S. (2008). *Sanat Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar*. <http://www.serpilsoylemez.com/resimler/yeniyaklasimler1.htm>> Erişim Tarihi: 20.04.2011
- Şahin, T. Y. ve Yıldırım, S. (1999). *Eğitim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şimşek, N. (2002). *Derste Eğitim Teknolojisi Kullanımı*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Şimşek, A. (2004). *Yapıcı Öğrenme Kuramına Göre Eğitimde Program Geliştirme*. Sakarya Üniversitesi IV: Uluslar arası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Bildirileri, Sakarya.
- Telli, E. (2009). *Üç Boyutlu Sanal Materyallerin Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Dersindeki Başarılarına ve Bilgisayar Destekli Öğretime Yönelik Tutumlarına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Terhart, E. (2003). Constructivism and teaching: A new paradigm in general didactics. *Journal of Curriculum Studies*, 35(1), 25-44.
- Tezci, E. (2002). *Oluşturmacı Öğretim Tasarım Uygulamasının İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcılıklarına Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tezci, E. ve Dikici, A. (2003). Yaratıcı Düşünceyi Geliştirme ve Oluşturmacı Öğretim Tasarımı. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 13 (1), 251- 260.
- Tosun, N. (2006). *Bilgisayar Destekli Ve Bilgisayar Temelli Öğretim Yöntemlerinin, Öğrencilerin Bilgisayar Dersi Başarısı Ve Bilgisayar Kullanım Tutumlarına Etkisi: Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Edirne: Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- TTK. (2007). *Ortaöğretim 9. Sınıf Biyoloji Dersi Öğretim Programı*. Ankara.
- Uslu, O. N. (1990). *Yeni Enformasyon Teknolojileri ve Bilgisayar Destekli Eğitim*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Uşun, S. (2000). *Özel Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Ülgen, G. (1994). *Eğitim Psikolojisi: Kavramlar, İlkeler, Yöntemler, Kuramlar ve Uygulamalar*. Ankara: Lazer Ofset.
- Von Glasersfeld, E. (1995). *A constructivist approach to teaching*. In L.

- Web1. *What are the benefits of constructivism*. http://www.thirteen.org/edonline/concept2class/constructivism/index_sub6.html, Erişim Tarihi: 05.08.2011.
- Yalın, H. İ. (2003). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Yanpar, Ş, T. (2001 a). *İlköğretim sosyal bilgiler dersinde yapılandırmacı yaklaşımın otantik değerlendirme süreçlerini kullanarak öğrenciler üzerindeki etkisinin belirlenmesi*. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Yanpar, Ş. T. (2001 b). Oluşturmacı Yaklaşımının Sosyal Bilgiler Dersinde Bilişsel ve Duyuşsal Öğrenmeye Etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, Sayı: I, S:465-481. Ankara.
- Yaşar, Ş. (1998). Yapısalcı Kuram ve Öğrenme- Öğretme Süreci. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 8 (1-2), 68-75.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (1993). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

EKLER

Ek-1

Bilgisayar Programı Ekran Görüntüleri

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyiki Var Hep Birlikte İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarım

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitsel Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

Sosyal Gruplar

Zeynep'in Dedesi Vosvos Sevenlerle Akdeniz'de

Hedefler

Hazırlık Çalışmaları

Etkinlik 1

Etkinlik 2

Başlat

Geri

Konu Metni

Sözlük

Konu Testi

Çalışma Kağıdı 1

Çalışma Kağıdı 2

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyiki Var Hep Birlikte İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarım

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitsel Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

İSTIKLAL MARŞI

Korkma, sönmöz bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, hakk'a tapan, milletimin istiklal!

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
'Medeniyet!' dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yürduma alçakları uğratma, sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayasızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Başımın yerleri 'toprak!' diyerek geçme, tan:

Geri

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyiki Var **Hep Birlikte** İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarımız

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitimsel Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

İSTIKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, hakk'a tapan, milletimin istiklal!

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
'Medeniyet!' dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yürdümün alçakları uğratma, sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayasızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri 'toprak!' diyerek geçme, tanı:

Ger

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyiki Var **Hep Birlikte** İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarımız

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitimsel Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

ATATÜRK'ÜN HAYATI

Mustafa Kemal Atatürk 1881 yılında Selânik'te Kocakasım Mahallesi, Islâhâne Caddesi'ndeki üç katlı pembe evde doğdu. Babası Ali Rıza Efendi, annesi Zübeyde Hanım'dır. Baba tarafından dedesi Hafız Ahmet Efendi XIV-XV. yüzyıllarda Konya ve Aydın'dan Makedonya'ya yerleştirilmiş Kocaklar Yörüklerindendir. Annesi Zübeyde Hanım ise Selânik yakınlarındaki Langaza kasabasına yerleşmiş eski bir Türk ailesinin kızıdır. Mühür subaylığı, evkaf katıplığı ve kereste ticareti yapan Ali Rıza Efendi, 1871 yılında Zübeyde Hanım'la evlendi. Atatürk'ün beş kardeşinden dördü küçük yaşlarda öldü, sadece Makbule (Atadan) 1956 yılına değin yaşadı.

Küçük Mustafa öğrenim çağına gelince Hafız Mehmet Efendi'nin mahalle mektebinde öğrenime başladı, sonra babasının isteğiyle Şemsî Efendi Mektebi'ne geçti. Bu sırada babasını kaybetti (1888). Bir süre Rapla Çiftliği'nde dayısının yanında kaldıktan sonra Selânik'e dönüp okulumu bitirdi. Selânik Mülkiye Rüştiyesi'ne kaydoldu. Kısa bir süre sonra 1893 yılında Askeri Rüştiye'ye girdi. Bu okulda Matematik öğretmeni Mustafa Bey adına "Kemal" i ilave etti. 1896-1899 yıllarında Manastır Askeri İdâdi'sini bitirip, İstanbul'da Harp Okulunda öğrenime başladı. 1902 yılında teğmen rütbesiyle mezun oldu, Harp Akademisi'ne devam etti. 11 Ocak 1905'te yüzbaşı rütbesiyle Akademi'yi tamamladı. 1905-1907 yılları arasında Şam'da 5. Ordu emrinde görev yaptı. 1907'de Kolağası (Kıdemli Yüzbaşı) oldu. Manastır'a III. Ordu'ya atandı. 19 Nisan 1909'da İstanbul'a giren Hareket Ordusu'nda Kurmay Başkan olarak görev aldı. 1910 yılında Fransa'ya gönderildi. Picardie Manevraları'na katıldı. 1911 yılında İstanbul'da Genel Kurmay Başkanlığı 1911 yılında İtalyanların Trablusgarp'a hücumu ile başlayan savaşta, Mustafa Kemal bir grup arkadaşıyla birlikte Tobruk ve Derne bölgesinde görev aldı. 22 Aralık 1911'de İtalyanlara karşı Tobruk Savaşını kazandı. 6 Mart 1912'de Derne Komutanlığına getirildi.

Ekim 1912'de Balkan Savaşı başlayınca Mustafa Kemal Gelibolu ve Bolayır'daki birliklerle savaşa katıldı. Düznetoka ve Edirne'nin geri alınmasında büyük hizmetleri görüldü. 1913 yılında Sofya Ateşemlilerliğine atandı. Bu görevde iken 1914 yılında yarbaylığa yükseldi. Ateşemlilerlik görevi Ocak 1915'te sona erdi. Bu sırada I. Dünya Savaşı başlamış, Osmanlı İmparatorluğu savaşa girmek zorunda kalmıştı. Mustafa

Ger

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyi Var Hep Birlikte İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadağlam

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitsel Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

GENÇLİĞE HITABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyeti'ni, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kaymetli hazinedir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyen dâhilî ve haricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve Cumhuriyet'i müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerâit, çok namussat bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve Cumhuriyetne kaste edecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile azîz vatanın bütün kaleleri zaftedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şerâitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri, şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhid edebilirler. Millet, fakr ü zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerâit içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve Cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!

ATATÜRK
20 Ekim 1927

Geril

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyi Var Hep Birlikte İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadağlam

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitsel Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

Sosyal Gruplar

Ünitenin Adı: Hep Birlikte

Hedefler

Hazırlık Çalışmaları

Etkinlik 1

Etkinlik 2

Konu Metni

Sözlük

Konu Testi

Çalışma Kağıdı 1

Çalışma Kağıdı 2

Bu ünite de sosyal örgüt, grup ve resmi kurumların varlığını fark edeceksiniz.

Çevremizdeki sosyal problemler veya ihtiyaçlar hakkında düşünecek ve çözüm yollarında grup, kurum ve sosyal örgütlerin neler yapabileceklerini öğreneceksiniz.

Çevremizde bulunan gruplar, kurumlar ve sosyal örgütlerle ilişkilerinizi gözden geçirecek ve geliştirmek için neler yapabileceğinizi düşüneceksiniz.

Okulunuzda katılabileceğiniz sosyal ve eğitsel etkinliklere karar vereceksiniz.

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyi Var Hep Birlikte İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarım

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmî Kurumlar Eğitici Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

Sosyal Gruplar

Hedefler

Hazırlık Çalışmaları

Etkinlik 1

Etkinlik 2

Hazırlık Çalışmaları

1. İnternette eğitim, sağlık ve çevre konularında etkinlikler düzenleyen sivil toplum kuruluşları hakkında bilgi toplayınız.

2. Toplumsal dayanışmaya bir örnek veriniz.

3. Okulunuzda hangi etkinliklere katılıyorsunuz ve hangi etkinliklere katılmak istiyorsunuz?

Konu Metni

Sözlük

Konu Testi Çalışma Kağıdı 1 Çalışma Kağıdı 2

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyi Var Hep Birlikte İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarım

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmî Kurumlar Eğitici Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

FOTOĞRAFI İNCELEYELİM

Aşağıdaki fotoğrafları inceleyip sorulara cevaplarını tartışınız.

Gerisi

1. Okulunuzun veya evinizin çevresini inceleyiniz.

2. Okul veya evinizde gözlemlediğiniz sorunlar nelerdir? Bu sorunların çözümü için neler yapabilirsiniz?

3. Resimdeki çocuklar nerede olabilir? Yaptıkları işi anlatınız.

4. Çevreyi korumak için birey ve sınıf olarak neler yapabilirsiniz? (örneğin sınıfın katılımıyla bahçedeki çöpleri toplama, çevredeki kâğıt, cam, plastik gibi maddeleri dönüşüm kutularına atma gibi)

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyiki Var Hep Birlikte İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarım

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitici Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

VOSVOS KULÜBÜ

Vosvos kulüp üyeleri, karettta karettta kaplumbağalarının yumurtlama yerlerinin korunması amacıyla Akdeniz sahillerinde etkinlik düzenlemişlerdir.

Geril

1. Yukarıdaki Türkiye haritası üzerinde Akdeniz kıyıları gösteriniz.
2. Aşağıdaki sözcüklerden uygun olanları noktaları yerlerle eşleştiriniz.

kaplumbağalara derneği Karettta karettta kaplumbağaları Akdeniz kıyıları

1. Türkiye Doğal Hayatı Koruma ormanların korunması için projeler yürütür.
2. Vosvos arabaları benzer.
3. yumurtlama alanları korunmaya alınmıştır.

program ekleri

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyiki Var Hep Birlikte İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarım

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitici Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

Zeynep'in Dedesi Vosvos Sevenlerle Akdeniz'de

Geril

Zeynep, bir sabah korna sesiyle uyanı. Sarı, sevimli vosvos ile dedesi ona gülümsüyordu.

-Dedeciğim, hoş geldin! Seni çok özledim. Nerelerdeydin?
-Biliyorsun. Biz vosvos severler bir sosyal grubuz. Her yıl bir araya geliyoruz. Farklı etkinlikler düzenliyoruz.

Sevgili vosvoslarımıza benzeyen caretta caretta (karettta karettta) kaplumbağalarının doğal yaşam alanı olan Akdeniz sahillerinde idik. Karettallar yumurtlayıp çoğalmak için özellikle Akdeniz kıyıları seçiyorlar. Yumurtalarını bıraktıkları kumsalların temizliği çok önemli. Çünkü günümüzde kumsallar kirleniyor, balıkçıların ağlarına takılıyor ve çoğalmaları engelleniyor.

Zeynep merakla dinliyordu. Birden aklına bir soru geldi.

- Dedeciğim, karettallar için sizden başka çalışanlar var mı? Deyince dedesi anlatmaya başladı.
- Biz sadece bu yıl, bu soruna dikkat çektik. Her yıl farklı işler yapıyoruz. Toplum olarak bu konularda çevre duyarlılığı gösterilmesi için etkinlikler düzenliyoruz.

Dünya Doğayı Koruma Vakfı ve Türkiye Doğal Hayatı Koruma Derneği, Kuşadası kıyıları karettallar için dünyanın en önemli on yedi üreme alanı olarak belirlemiştir. Sonra dedesi, vosvos ve karettalların fotoğraflarını gösterdi. Zeynep karettalları tanıdığına çok memnun oldu. Babası gazete okurken Kemal'in dikkatini bir haber çekti. Haberde, ertesi gün İstanbul Boğaz Köprüsü'nde Avrasya Maratonu yapılacağı yazıyordu. Bu maraton 1979'da bir grup Alman turistin köprüde koşmalarıyla başlamış. Hatta insanlar bunu 1 Nisan şakası zannetmiş. Zaman zaman Avrasya Maratonu'nun özel amaçları olmuş. Örneğin 1999 yılında depremezdeleler, 2000 yılında da olimpiyatların İstanbul'da yapılması için koğulmuş. Bugün ise yüzlerce insanın katılımıyla büyük bir organizasyon haline almış.

Kemal, hemen babasına,
- Lütfen biz de ailece koşmaya gidelim, dedi. Babası biraz düşündü.
- Neden olmasın Kemalciğim. Annene de haber ver, dedi.

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyi Var Hep Birlikte İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarım

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitici Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

Sosyal Gruplar

Hedefler

Hazırlık Çalışmaları

Etkinlik 1

Etkinlik 2

Avrasya: Birbirinden kesin doğal sınırlarla ayrılmamış olan Avrupa'yla Asya'ya verilmiş ortak ad.

Caretta Caretta Kaplumbağaları: Diğer adı Sini Kaplumbağası olup, denizlerde yaşarlar. Yumurtlamak dışında karaya hiç çıkmayan, sırt tarafı kırmızımsı kahverengi, alt tarafı beyazımsı açık sarı renkli olan bir kaplumbağa türüdür.

Maraton: Maraton, adını İÖ 490'da, Atinalılar ile Persler arasında yapılan Maraton Savaşı'ndan alan uzun yol koşusudur.

Olimpiyat: Olimpiyat oyunları veya kısaca olimpiyatlardır, dört yılda bir yapılan geniş kapsamlı bir spor organizasyonudur.

Sosyal Grup: Belli amaçlar ve bunları gerçekleştirme çabası çerçevesinde toplanmış, belli kurallara göre belirli süre karşılıklı sosyal ilişkide bulunan, en az iki kişiden oluşan, görece bir sürekliliği olan bireyler topluluğuna sosyal grup denir.

Konu Metni

Sözlük

Konu Testi Çalışma Kağıdı 1 Çalışma Kağıdı 2

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyi Var Hep Birlikte İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarım

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitici Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

Konu Testi 1

1- Sınıfınızda resim kulübünde bulunan arkadaşlarınız aralarında iş bölümü yaparak yıl sonunda açacakları sergi için çalışıyorlar. Bu çalışmayı yapan arkadaşlarınızın oluşturduğu topluluk için aşağıdakilerden hangisini söylemeniz doğru olur?

A- Kuruluş B- Kurum C- Örgüt D- Grup

A B C D

2- Aynı amaç için bir araya gelmiş insanlara ne ad verilir?

A- Etkileşim B- Etkinlik C- Grup D- Maç

A B C D

3- Aşağıdakilerden hangisi sosyal gruptur?

A- Vosvos kulübü B- Sağlık Ocağı C- Jandarma D- Emniyet Müdürlüğü

A B C D

Geri

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyiki Var **Hep Birlikte** İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarım

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitimsel Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

ÇALIŞMA KÂĞIDI-1

1. Siz de evinizde anne ve babanızdan yardım alarak çevrenizde ne gibi sosyal gruplar olduğunu öğreniniz ve bu grupların ne amaçla bir araya geldiklerini araştırarak aşağıya yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Çevrenizdeki sorunlardan yola çıkarak bir sosyal grup oluşturmak isteseydiniz ne amaçla ve kimlerle bir sosyal grup oluştururdunuz?

Yazdır

Geri

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyiki Var **Hep Birlikte** İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarım

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitimsel Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

1 Duvar Resmi Yapanlar Grubu

2 Sağlık Ocağı

3 Duvarlara Resim Yaparak Güzelleştirmek

4 Müzik Enstrümanları Çalmak

5 Yeşilay

6 Bilinçli Tüketici Kulübü

7 Vosvos Severler Grubu

8 Sigarayla Mücadele Etmek

9 Sigarayı Bırakmaya Çalışanlar Grubu

10 Müzik Kulübü

11 Kaymakamlık

12 Vosvoslarla Geziler Düzenlemek

1. Sosyal Grubun ne olduğunu tartışarak yukarıdakilerin hangilerinin "sosyal grup" olduğunu belirleyiniz.

2. Yukarıdakilerin hangileri yukarıdaki sosyal grupların etkinliklerindedir?

Geri

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyiki Var Hep Birlikte İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarımız

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitsel Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

Toplum Hayatında Dayanışma

Hedefler
Hazırlık Çalışmaları
Etkinlik 1
Etkinlik 2

Konu Metni
Sözlük

Konu Testi Çalışma Kağıdı 1 Çalışma Kağıdı 2

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyiki Var Hep Birlikte İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarımız

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitsel Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

Kermes yardım amacıyla yapılır.

İş bölümü mecburiyetten yapılır. Kampanya da genellikle kermes gibi yardım amacıyla yapılır.

Kermes yapmak resmi kurumların yapması gereken bir etkinliktir. Dayanışma, kişilerin duygu düşünce ve ortak çıkarlarda birbirlerine bağlanmasıdır. İş bölümü yaparken sevilen kişilere az iş verilmelidir. Ortak bir amaç için kurulan yasal topluluğa "dernek" denir.

Yan tarafta verilen kutucukları en üstten okumaya başlayarak, eğer okuduğunuz kutucuktaki cümle doğruysa üzerinde "d" yazan yeşil çubuğu izleyerek, kutucuktaki cümle yanlışsa üzerinde "y" yazan kırmızı renkli çubuğu izleyerek ilerleyiniz. Bu şekilde ilerleyerek hangi çıkış noktasından çıkıyorsanız o çıkış noktasının üzerine tıklayınız ve kaç puan aldığınızı öğreniniz.

Baştan başla Geri

1.çıkış 2.çıkış 3.çıkış 4.çıkış 5.çıkış 6.çıkış 7.çıkış 8.çıkış

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyiki Var Hep Birlikte İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarım

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitsel Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

Çevremizdeki Sosyal Örgütler

Hedefler

Hazırlık Çalışmaları

Etkinlik 1

Etkinlik 2

Konu Metni

Sözlük

İnternet Adresi

İnternet Sayfasına Aç

Konu Testi

Çalışma Kağıdı 1

Çalışma Kağıdı 2

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyiki Var Hep Birlikte İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarım

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitsel Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

Yardıma İhtiyacım Var

Aşağıdaki uygun yerlere hangi durumlarda, kimden, nasıl bir yardım alabileceğinizi yazınız

Hangi Durumlar İçin Yardıma İhtiyaç Duyarım?	Nasıl Bir Yardım Alabilirim?	Bu Yardımı Kimden Alabilirim?

Yazdır

Gerri

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyiki Var **Hep Birlikte** İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarım

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitsel Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

1. Yukarıdaki resimde gördüklerinizi anlatır mısınız?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Yazdır

Geri

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyiki Var **Hep Birlikte** İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarım

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitsel Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

Geri

ÇALIŞMA KAĞIDI-2

SOSYAL ÖRGÜTLER	GÖREVLERİ
1. KIZILAY	a. Yetenekli Fakat Maddi Durumu Zayıf Öğrencilere Burs Verir.
2. YEŞİLAY	b. Ülkemizin Doğal ve Kültürel Mirasını Korur.
3. ÇOCUK ESİRGEME KURUMU	c. Doğal Afetlerde ve Doğa Kazalarında İnsanlara Yardımcı Olur.
4. ÖĞRENCİ YURTLARI	d. Atatürk Devrim ve İlkelerine Bekçilik Yapar.
5. LÖSEV (Lösemili Çocuklar Vakfı)	e. Sigara Alkol ve Uyuşturucunun Zararlarını Anlatır.
6. ÇEKÜL (Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma ve Tanıtma Vakfı)	f. Muhtaç ve Korunmasız İnsanlara Yardım Eder.
7. TEMA (Türkiye Erozyonla Mücadele Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı)	g. Kimsesiz Çocuklarla İlgilenir.
8. TEV (Türk Eğitim Vakfı)	ı. Öğrencilere Barınma İmkânı Sağlar.
9. AKUT (Arama-Kurtarma Derneği)	j. Lösemili ve Kan Hastası Çocukların İhtiyaçlarını Karşılar.
10 ADD (Atatürkçü Düşünce Derneği)	k. Erozyonla Mücadele Eder.

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyiki Var Hep Birlikte İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarım

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitici Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

Çevremizdeki Resmi Kurumlar

Hedefler

Hazırlık Çalışmaları

Etkinlik 1

Etkinlik 2

Konu Metni

Sözlük

İnternet Adresi

İnternet Sayfasını Aç

TRT

Konu Testi

Çalışma Kağıdı 1

Çalışma Kağıdı 2

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyiki Var Hep Birlikte İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarım

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitici Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

ÇEVRE

Aşağıdaki anahtar sözcükleri bulmacanın içine gizledik. Bu sözcükleri bulunuz.

dayanışma kampanya hastane örgüt yardım

eczane kurum Avrasya dernek

Çevre Kızılay

E	N	E	R	C	İ	M	İ	B	E	R
C	D	A	Y	A	N	İ	Ş	M	A	A
Z	E	Ö	A	V	R	A	S	Y	A	A
A	R	R	K	U	R	U	M	A	E	A
N	N	G	Ç	E	V	R	E	E	R	E
E	E	Ü	E	Y	A	R	D	İ	M	İ
A	K	T	R	A	A	R	E	A	İ	R
E	E	R	K	İ	Z	İ	L	A	Y	E
İ	K	A	M	P	A	N	Y	A	A	A
A	İ	R	İ	A	A	E	E	R	E	E
E	H	A	S	T	A	N	E	E	R	E

Yazdır

Geri

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyiki Var Hep Birlikte İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarım

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitsel Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

Eğitsel Kulüpler

Hedefler

Hazırlık Çalışmaları

Etkinlik 1

Etkinlik 2

Konu Metni

Sözlük

Konu Testi

Çalışma Kağıdı 1

Çalışma Kağıdı 2

İLK SİS 2010 BETA

İLK SİS 2010 BETA

Ana Menü Kendimi Tanıyorum Geçmişimi Öğreniyorum Yaşadığımız Yer Üretimden Tüketime İyiki Var Hep Birlikte İnsanlar ve Yönetim Uzaktaki Arkadaşlarım

Sosyal Gruplar Toplum Hayatında Dayanışma Çevremizdeki Sosyal Örgütler Çevremizdeki Resmi Kurumlar Eğitsel Kulüpler Çevremizi Güzelleştirelim Üst Konu

Çevremizi Güzelleştirelim

Hedefler

Hazırlık Çalışmaları

Etkinlik 1

Etkinlik 2

Konu Metni

Sözlük

Konu Testi

Çalışma Kağıdı 1

Çalışma Kağıdı 2

Ek-2

Belirtke Tablosu

KAZANIMLAR KONULAR	1. Kazanım : İnsanların belirli bir amaç çerçevesinde oluşturdukları sosyal örgüt, resmi kurum ve grupları fark eder.	2. Kazanım: Ön bilgi ve yaşantısını kullanarak çevresindeki belli başlı sosyal problemler ya da ihtiyaçlarla grup, kurum ve sosyal	3. Kazanım: Kendisi ile çevresindeki gruplar, kurumlar ve sosyal örgütler arasındaki etkileşime örnekler verir.	4. Kazanım: Okulunda ve yakın çevresinde katılacağı sosyal ve eğitsel etkinliklere karar verir.	5. Kazanım: Okul yaşamında gerekli gördüğü eğitsel-sosyal etkinlikler önerir.
Sosyal Gruplar	X				
Toplum Hayatında Dayanışma		X			
Çevremizdeki Sosyal Örgütler			X		
Çevremizdeki Resmi Kurumlar			X		
Eğitsel Kulüpler				X	
Çevremizi Güzelleştirelim					X

Ek-3

İlköğretim 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Program Kitabında “Hep Birlikte” Ünitesi İçin
Önerilen Etkinlikler

ÜNİTE	ETKİNLİK ÖRNEĞİ
HEP BİRLİKTE	 “Bir Gazete Sayfası Hazırlayalım” (Çevredeki sosyal problemlere karşı duyarlılığı arttırma, neden sonuç ilişkisini belirleme becerisini geliştirme amacına yönelik olarak, bir haberden hareketle gazete sayfası hazırlanır.)
	 “Gönüllü Çalışanlar” (Yardımseverlik ve dayanışma değerlerini vurgulayan fotoğraflar ve temsili resimler incelenir.)
	 “Nasıl Güzelleştirebiliriz?” (“Çevremizi nasıl güzelleştirebiliriz?” vb. sorularla ilgili küçük grup çalışmaları yapılır.)
	 “İlk Adımı Atanlar” (Toplumsal duyarlılığı sağlama ve katılımcı birey olmayı cesaretlendirme amacıyla, birçok kişinin yaşamını etkilemiş, önemli başarılar elde etmiş insanlar ile ilgili araştırma yapılır.)
	 “Bir Sorunumuzu Çözelim” (Proje ya da grup çalışması ile yaşanan çevreden, örnek sosyal bir sorun belirlenerek çözüm aşamaları ve öneriler sunulur.)
	 “İki Elin Sesi” (Öğrenci tarafından seçilen veya tasarlanan bir grup, kuruluş veya sosyal örgüte yeni üyeler kazandırmak için kısa bir metin hazırlanır ve sınıfta sunulur.)
 : Sınıf - Okul içi etkinlik : Okul dışı etkinlik : İnceleme Gezisi : Uyarı X: Ders içi ilişkilendirme □: Diğer derslerle ilişkilendirme : Ölçme ve değerlendirme : Ara disiplinlerle ilişkilendirme	

KAYNAK: 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Programı, 2005

Ek-4

Başarı Testi

Adı Soyadı:

Numarası:

SORULAR

1- Hangisi, sağlık kuruluşu sayılmaz?

- a) Sağlık Ocakları b) Verem Savaş Dispanserleri
c) Bakım Evleri d) Hastaneler

2- Aynı amaç için bir araya gelmiş insanlara ne ad verilir?

- a) Etkileşim b) Etkinlik
c) Maç d) Grup

3- Hangisi, sosyal yardımlaşma amacı ile kurulmamıştır?

- a) Okullar b) Çocuk Yurtları
c) Öğrenci Yurtları d) Aşevleri

4- Sivil toplum kuruluşları ile aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Gönüllü Üyelik Vardır b) Devlet Tarafından Kurulur
c) Çalışmalarında Gizlilik Yoktur d) Toplum Bilgilendirirler

5- Olağanüstü durumlarda (savaş, deprem, sel) halkın can ve mal kaybını en aza indirmek için kurulmuş kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Tema b) Yeşilay
c) Sivil Savunma Teşkilatı d) Milli Eğitim Bakanlığı

6- "İnsanlar bütün ihtiyaçlarını tek başlarına karşılayamazlar. Bir insan hem doktor, hem fırıncı, hem mühendis olamaz." Bu durum toplumda aşağıdakilerden hangisini zorunlu hale getirmiştir?

- a) Başkalarının İşine Karışmamayı
- b) İş Bölümü ve Dayanışmayı
- c) Çok Sayıda Okul Bitirmeyi
- d) İhtiyacımız Olan Şeyleri Başka Ülkelerden Almayı

7- Aşağıdaki durumlardan hangisi toplumsal yardımlaşmaya örnek olarak gösterilebilir?

- a) Çevreyi Temiz Tutmak
- b) Kötü Alışkanlıklardan Uzak Durmak
- c) Çevreyi Ağaçlandırmak
- d) Maddi Durumu Yetersizlere Gıda Yardımı Yapmak

8- Aşağıdakilerden hangisi fakir ailelere yardım etmek için kurulmuş bir örgüttür?

- a) Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı
- b) Türkiye Erozyonla Mücadele Vakfı
- c) Türkiye Gazeteciler Derneği
- d) AKUT

9- "Kendi gücünü ve imkânlarını başka birinin iyiliği için kullanma" aşağıdakilerin hangisi bu tanıma uygun gelmektedir?

- a) Dayanışma
- b) Yardımseverlik
- c) Hoşgörü
- d) Sevecenlik

10- Etkileşimde bulunduğumuz ilk kurum hangisidir?

- a) Aile
- b) Okul
- c) Sokak
- d) Düğünler

11- Çevremizdeki sosyal örgütler, yasalar çerçevesinde hareket ederler. Sosyal örgütler yasalar çerçevesinde hareket etmeseydi ne tür problemlerle karşılaşırıldık?

- a) İnsanlar değişik çalışmalarla topluma yardımcı olurdu.
- b) Yapılan faaliyetlerde çeşitlilik olurdu.
- c) Hangi işleri, hangi ölçüler çerçevesinde yapacakları belirlenemeyeceği için toplumsal kargaşa yaşanırıldı.
- d) İnsanlar topluma yararlı oldukları için mutlu olurdu.

12- Aşağıdakilerden hangisi, okuldaki öğrenci kulüplerinin bize kazandırdıklarından biri değildir?

- a) Eğlenerek Gelişmesi
- b) İp Atlaması
- c) Spor Yapması
- d) Yeni İnsanlar Tanınması

13- Hangisi, okullarımızda katılabileceğimiz eğitsel kol çalışmalarından biri değildir?

- a) Sivil Savunma
- b) Yeşilay
- c) Trafik
- d) Sigortacılık

14- Gezmeyi, farklı yerleri görmeyi çok seven bir öğrenci aşağıdaki kulüplerden hangisine üye olmak ister?

- a) Satranç Kulübü
- b) Gezi ve İnceleme Kulübü
- c) Temizlik Kulübü
- d) Gezici Kulüp

15- İleride iyi bir oyuncu olmak isteyen bir öğrencinin aşağıdaki kulüplerden hangisine üye olması beklenir?

- a) Satranç Kulübü
- b) Doğa Kulübü
- c) Tiyatro Kulübü
- d) Kütüphane Kulübü

16- Okulundaki arkadaşlarının düşünme becerilerini geliştirmek isteyen bir öğrenci grubu aşağıdaki etkinliklerden hangisini gerçekleştirmelidir?

- a) Satranç Etkinliği
b) Sergi Etkinliği
c) Gezi Etkinliği
d) Veli Toplantısı Etkinliği

17- Ekonomik zorluk çeken arkadaşlarına yardım etmek isteyen bir öğrenci grubu aşağıdaki etkinliklerden hangisini düzenler?

- a) Bireysel Görüşme
b) Futbol Maçı
c) Bilgi Yarışması
d) Kermes

Not: Bu test öğrencilere not verilme amacı güdülmeksizin, akademik bir çalışmada kullanılmak üzere geliştirilmiş olup, süresi 1 ders saatidir.

Arş. Gör. Okay IŞLAK

ÖZGEÇMİŞ

Bireysel Bilgiler

Adı Soyadı Okay IŞLAK
Doğum Yeri ve Tarihi Burdur / 1984

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi Süleyman Demirel Üniversitesi, Burdur Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı.

Yüksek Lisans Öğrenimi Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sınıf Öğretmenliği Programı.

Bildiği Yabancı Diller İngilizce

Bilimsel Faaliyetleri INTE 2010
Kıbrıs - Haziran 2010

International Conference on New Trends in
Education and Their Implications
Antalya - Kasım 2010

İş Yaşantıları

Stajlar Şeker İlköğretim Okulu/ BURDUR

Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu/ BURDUR

Projeler

Çalıştığı Kurumlar

Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi /
MANİSA

İletişim

E-Posta Adresi okay_islak@hotmail.com

Tarih 21/09/2011